

Gunnar Elstad:

Ikke helt som du tror

– i alle fall ikke nødvendigvis.

Hefte Nr 1

(Revidert julen 2009)

Kort innføring i viktige elementer i den kristne tro.

Innhold

1. Hvem er Gud?
2. Hvem er jeg?
3. Hvem er Jesus?
4. Frelse – hva er det?
5. Frelst av nåde ved tro
6. Hvem er Den Hellige Ånd?
7. Bibelen – Guds ord.
8. Det kristne livet

Spørsmålene til samtale er utarbeidet av Robert Lilleaasen. Han har også fungert som konsulent under utarbeidelsen. Heftet kan brukes og mangfoldiggjøres etter avtale med forfatteren. (gelstad@nlm.no Tel 23681331)

1. Hvem er Gud?

"Nei, vet du hva? Vi lever da i det 21. århundre!"

Antakelig har du hørt slikt utbrudd noen ganger. Kanskje har det også vært under en samtale om kristen tro og etikk.

Og det er helt sant: Vi lever i det 21. århundre.

Da er det kanskje på tide å modernisere troen vår en liten smule? Vi moderne mennesker trenger vel en moderne Gud?

Det er bare et at Gud ikke er så omskiftelig at han retter seg etter våre moteriktige tanker. Bibelen sier tvert imot at han er den samme i går, i dag og til evig tid.

Han er den han er uavhengig av vår tro.

Han slutter ikke å eksistere dersom vi slutter å tro på ham, like lite som Nidarosdomen slutter å eksistere dersom vi slutter å tro på den.

Han tilpasser seg ikke til enhver tid våre moteriktige tanker. Det var antakelig noe slikt Petter Dass hadde i tankene da han skrev "Gud er Gud om alle land lå øde, Gud er Gud om alle mann var døde".

Bibelens Gud retter seg ikke etter siste gallupundersøkelse. Han har aldri spurt oss om hvordan vi vil at han skal være. Han bare er. Og han er i går, i dag og til evig tid den samme.

Allerede profetene i Det gamle testamente forkynte en Gud som slett ikke var slik folk flest ville ha ham. De ytterst tolerante romerne hadde vanskelig for å godta den Gud Paulus forkynte. De norske vikinger var slett ikke helt klare for Kvitekrist. Og mange vil også i dag helst ha en helt annen Gud enn han Bibelen beskriver for oss. Bibelens Gud har faktisk aldri vært moderne – ikke i noen kultur.

Det har alltid vært fristende å forme en gud i vårt eget bilde. Vi gjør oss tanker om hvordan vi synes gud bør være. Så forventer vi bare at han blir slik! Bibelen gjør det klart for oss at det er en dristig forventning..

Vi vet noe om Gud

"Jeg tror ikke jeg vi vet alt", er det populært å si. "Jeg tror ikke vi skal gå rundt og være skråsikre", legger en til og håper å få poeng for dydmykhet.

Greit nok. Jeg går heller ikke rundt og tror at jeg vet alt om Gud og om livet. Og "skråsikker" er i seg selv et negativt ord. Men det må da vel gå an å tro at noe er rett og noe annet galt uten å være skråsikker?

Jeg vet altså ikke alt, men jeg vet i alle fall noe. Jeg vet det Gud har sagt om seg selv gjennom profetene og apostlene. Enda viktigere: Jeg vet hva Gud har sagt om seg selv gjennom sin Sønn, Jesus Kristus. Jeg tror på en Gud som har åpenbart seg. Vi er ikke henvist bare til å gjette. Det er faktisk noe vi kan vite.

Og har Gud åpenbart seg, blir ikke alt vi sier om ham like riktig. Sier vi noe annet om ham enn han har sagt om seg selv, er det vi som tar feil.

Men nå er tiden inne til å si litt om hvordan bibelen framstiller Gud.

Gud og verden

Som kristne tror vi at den verden og det universet vi lever i, er skapt av Gud.

Men hvordan er forholdet mellom Gud og verden?

For noen tiår siden var det ikke så uvanlig å se på verden som en stor og komplisert maskin som gikk etter sin egen lovmessighet. Alt skulle kunne forklares ut fra naturlover eller arv og miljø. Noen mente at denne maskinen bare hadde oppstått helt av seg selv uten noen skaper. Noen så for seg at den kanskje var skapt av Gud, men at Gud hadde trukket seg tilbake fra den og overlatt den til seg selv.

Når kristne under tvil brukte dette bildet, understreket de i alle fall at det er Gud som har skapt maskinen, at han hver dag vedlikeholder den, og at han slett ikke har trukket seg tilbake fra den. Han er fortsatt fri til å gripe inn både i naturen, i historien og i det enkelte menneskes liv. Gud kan til og med gripe inn og gjøre under som ikke kan forklares bare ut fra naturlover eller arv og miljø.

I dag er det kanskje mer vanlig å se på verden, ikke som en maskin, men en organisme som lever sitt eget liv. En får ærbødighet for Naturen med stor N, for Livet med stor L, eller for Moder Jord som vi

bare er helt avhengige av. Gud smelter på en måte sammen med naturen og naturens krefter, og vi blir opptatt av å leve i de rette kraftfeltene. Når vi ærer naturen, føler vi at det er Gud vi ærer. Det er i grunnen slik hinduismen alltid har oppfattet det.

Bibelen tenker annerledes. Selv om universet på mange måter kan sammenlignes med en organisme, så er ikke Gud ett med det materielle. Det er ikke skaperverket vi skal dyrke eller underlegge oss, men Skaperen. Det er ikke livet vi skal takke, men han som har gitt oss livet.

"Jeg vil takke livet", står det i en sang. For en kristen er det en merkelig tanke. Det føles som å takke gaven i stedet for giveren.

Åndelig og materielt

Virkeligheten består ikke bare av det synlige og materielle. Det er også en åndelig og usynlig virkelighet vi må forholde oss til. Gud er ånd. Det er han som har skapt alt det materielle.

I den åndelige verden er det forresten både gode og onde krefter.

Vi skal ha respekt for de onde kreftene og stå dem imot uten at vi dermed går rundt og bruker for mye energi og oppmerksomhet på å spekulere over dem og være redde for dem. Gud vil en gang gjøre slutt på alt det som er ond og står imot hans vilje.

De gode kreftene skal vi også få regne med uten at vi begynner å tilbe dem og la dem få for mye av vår oppmerksomhet. Vi tror at det finnes engler, men Bibelen advarer oss faktisk mot å være for opptatt av dem. Det er Bibelens Gud vi skal tilbe og rette oppmerksomheten mot. Det er ham vi skal stole på og sette vår lit til.

"Gud er Ånd", sa Jesus til kvinnen han møtte ved brønnen i Samaria (Joh 4,24). Dermed uforordrer han alle dem som mener at det eneste som eksisterer er materie i en eller annen form.

Gud er en person

Jeg føler av en eller annen grunn ikke noe særlig varme når jeg får et personlig brev med "Kjære Gunnar" fra et postordrefirma og jeg vet at det er en datamaskin som har satt inn navnet mitt. Jeg varmes heller ikke av et display som sier "Hello" når jeg skruer radioen på og hilser meg "Good By" når jeg skruer den av. Jeg har faktisk en slik radio.

Gud er heldigvis noe langt mer enn en kraft eller et prinsipp. Han er en person jeg kan ha et forhold til og kommunisere med. Han har skapt meg slik at han kan tale til meg og jeg til ham. Han elsker meg og har omsorg for meg. Han blir bedrøvet når jeg fjerner meg fra ham.

Gud er hellig

Da Moses en gang var ute og gjette småfeet for sin svigerfar, åpenbarte Gud seg for ham i en brennende tornebusk. Moses ville gå nærmere for å se hva dette kunne være for noe, men han ble stoppet. Det var Gud selv som stoppet ham. Gud sa: "*Kom ikke nærmere! Ta dine sko av deg! For det stedet du står på er hellig jord. Jeg er din fars Gud, Abrahams Gud, Isaks Gud og Jakobs Gud*". Da skjulte Moses ansiktet; for han våget ikke å se på Gud (2 Mos 3,5-6).

Moses ville neppe ha beskrevet det han følte med ordene "Det var så godt å være nært Gud", slik en ofte litt ensidig sier det i kristelige og religiøse sammenhenger. Det å kjenne ærefrykt kan nemlig ikke bare beskrives som godt.

Gud vil at vi skal komme nærmere.

Men det er, og det skal være, en grense mellom oss og Gud. Den grensen skal vi nærme oss med ærefrykt og respekt. Skaperen er nemlig så stor, opphøyet og annerledes i forhold til alt det skapte at det skremmer oss.

Dessuten kan Gud verken godta eller tåle synd. Når vi har sett at syndene våre er både store og mange, blir det derfor skremmende når Gud kommer nær – selv om vi også får høre at han likevel er glad i oss og ønsker å tilgi oss.

Skulle vi prøve oss på en meget ufullkommen sammenligning, kunne vi sammenligne Gud med elektrisk strøm.

Elektrisitet er et gode, for ikke å si en velsignelse. Vi trenger den, og vi er avhengige av den. I vår moderne kultur stopper alt opp når lyset går.

Men elektrisiteten må behandles med respekt. En må være dum dersom en omgås høyspenning på en skjodesløs måte. Ja, en er ikke bare dum, men en utsetter seg for livsfare.

Hellig kjærlighet

Gud er hellig i sin vrede.

Bibelen har mer enn nok eksempler på at Gud griper inn med vrede, straff og dom når mennesker lenge nok har stått ham imot og ikke tatt imot alle de advarslene han har gitt dem.

Men Gud er også hellig i sin kjærlighet. Bibelen vil ikke at vi skal være i tvil om at vi har en Gud som elsker oss og er inderlig glad i oss. Han har gjort alt, og gjør alt, for at vi skal bli frelst og komme i et godt og rett forhold til ham.

Gud viste ikke bare sin vrede, men enda mer sin kjærlighet da Jesus døde på korset. Guds vrede over synden er så stor at synderen fortjener å dø. Samtidig er Guds kjærlighet så stor at han lot sin egen Sønn ta straffen for oss.

Gud har vist sin kjærlighet mange ganger og på mange måter. Men ingen steder har han vist sin kjærlighet så tydelig som da han sendte sin egen Sønn til jorden for å dø for våre synder.

Gud er stor

Vi starter med å lage en ganske liten og forenklet modell av solsystemet.

Forminsker vi Sola slik at den blir på størrelse med en grapefrukt, vil Jupiter, den største av planetene, tilsvarende bli på størrelse med en ganske liten ert, Jorda blir som et knappenålshode og Pluto bare et lite støvfnugg vi knapt kan se.

Avstanden mellom planetene forbløffer oss. Knappenålshodet Jorda går i en bane ca 11 meter fra "grapefrukten". Pluto, som vi altså knapt kan se i denne modellen av solsystemet, svever hele 450 meter fra sentrum i modellen. Vi sitter altså med en modell som er hele 900 meter i diameter.

Utvider vi tankeeksperimentet enda mer og prøver å få med oss en stjerne til i tillegg til vår Sol, må vi plassere den i Kairo omtrent. Og skal vi få med oss enda en, blir ikke jorda stor nok til modellen vår.

Bibelen forteller oss at det er Gud som har skapt alt dette. Da begynner vi å se hvor stor han er – og hvor små vi er.

På det lille knappenålshodet, Jorda, ser vi noen ørsmå vesener som kalles mennesker. Noen av dem lever i en ærbødig undring over Guds storhet. Andre knytter neven mot ham og nekter å underordne seg. Atter andre, kanskje de fleste, ofrer ham ikke en tanke.

Gud er Herre

Det Gud har skapt, det eier han også. Siden han har skapt deg og meg, betyr det at vi er hans eiendom. Han eier oss med hud og hår og krever oss til regnskap for våre liv. *"Jorden og det som fyller den, verden og de som bor i den, alt hører Herren til"* står det i Sal 24.

Spørsmålet er egentlig ikke om vi vil ha noe med Gud å gjøre eller ikke. Poenget er at Gud vil ha noe med oss å gjøre, uansett om vi liker det eller ikke. Det er ikke det samme for ham hvordan vi lever. Det er slett ikke det samme.

Gud har gitt oss sine bud for at vi skal leve slik at Guds vilje skjer og både vi selv og vår neste får det godt. Han har ikke gitt oss budene for å gjøre livet vårt tungt og vanskelig.

Kanskje kan vi sammenligne budene med trafikkregler. I trafikken har vi stor frihet. I veldig stor grad kan vi velge selv hvor vi vil kjøre eller gå. Trafikkreglene er der for at vi skal unngå farer eller unngå at farer oppstår. De er faktisk laget for å berge liv.

Trafikkreglene er mest opptatt av hvordan vi kjører. Kan vi trafikkreglene, vet vi litt om hvordan vi skal kjøre rett i et hvilket som helst gatekryss, en hvilken som helst rundkjøring og på hvilken som helst forkjørsvei. Da vet vi litt om hva hensynsfull kjøring er, og hvordan vi skal kjøre for at det ikke skal oppstå unødige farer. Bryter vi trafikkreglene, blir det ikke bare rot, men sjansen øker for at ulykker skjer.

Det er ikke alle som synes det er noe poeng å overholde trafikkreglene, på samme måte som mange ikke synes det er noe poeng å holde Guds bud. Men begge deler har vi altså fått fordi vi ikke skal utsette oss for farer og skade oss selv eller andre.

Poenget er ikke at vi skal ta vare på gamle tradisjoner. Poenget er at vi skal være forpliktet på Guds bud. Regler og bud som mennesker

har laget, må vi gjerne sette til side eller gjøre opprør mot. Men Guds bud skal vi verken sette til side eller gjøre opprør mot.

Grunnsynden i livet vårt er nettopp at vi gjør opprør mot Gud. Vi har nektet å ha ham som Herre, og insistert på å være våre egne herrer i stedet. Det har skadet forholdet vårt til ham, til våre medmennesker og til skaperverket. Vi lever rett og slett i konflikt med Gud.

Gud er vår Far

Det er helt utrolig, men han som er hellig, stor og universets Herre, han vil også være vår Far.

Det å bli en kristen innebærer at vi blir gjenfødt ved at Den Hellige Ånd kommer inn i oss.

På den bakgrunnen kan vi si at Gud er far til alle dem som er født av han. *"Dere har fått barnkårets Ånd som gjør at vi roper 'Abba, Far!'"* sier Paulus til de kristne i Rom 8.

Ordet Abba må oversettes med det barnlige og tillitsfulle ordet "Pappa". Tillitsfulle barn som vet at de er avhengige av far og at far er glad i dem, bruker denne betegnelsen. De har tillit til at faren vil gi dem alt det de trenger til.

Gud er vår far også på den måten at han vil oppdra oss.

Den barneoppdragelsen jordiske foreldre gir sine barn, kan være ganske tilfeldig (Hebr 12,10). Når Gud oppdrar oss, kan vi derimot være trygge på at oppdragelsen alltid er til vårt beste. Gud er så glad i oss at han ikke orker å se på at vi ødelegger livet vårt. (Hebr 12,5-13).

Bibelen snakker om at vi skal frykte Gud. Da Luther skrev den lille katekismen, innledet han forklaringen til alle budene med ordene "Vi skal frykte og elske Gud". Når vi sier dette, må vi huske på at det er forskjell på barnefrykt og trellefrykt. Et barn kan og skal ha respekt for sin far, men det bør helst slippe å være redd for at det blir jaget hjemmefra om det blir tukket. En slave, eller en som er ansatt, kan derimot aldri være sikker på om han ikke blir sendt vekk og får sparken.

Han som er hellig og universets skaper og herre vil altså at vi skal få ha et godt, trygt og personlig forhold til ham. Han vil være vår kjære far, og vi skal få være hans trygge barn, leve i hans kjærlighet og være omsluttet av ham.

Avhengig av Gud

"Jeg tror at Gud har skapt meg og alle andre skapninger, at han har gitt meg legeme og sjel, øyne, ører og alle lemmer, fornuft og alle sanser og fremdeles oppholder alt dette; likeså at han har gitt meg klær og sko, mat og drikke, hus og hjem, ektefelle og barn, aker, fe, og alle gode ting, at han rikelig og daglig forsørger meg med alt jeg trenger til legeme og liv, verger meg mot all fare, vokter og bevarer meg mot alt ondt. Og alt dette gjør han bare av faderlig, guddommelig godhet og barmhjertighet, uten min fortjeneste og verdighet. For alt dette er jeg skyldig å takke og love ham, tjene og lyde ham. Dette er både visst og sant".

Slik taler Luther om Gud i sin lille katekismus.

Med andre ord: Vi er helt avhengige av ham. Tror vi at vi klarer oss selv, tar vi feil.

Den bortkomne sønnen som Jesus forteller oss om (Luk 15), trodde nok at han klarte seg selv etter at han fikk utbetalt hele arven og dro hjemmefra. Men så lenge en bruker fars penger, klarer en ikke seg selv. Det er selvbedrag å tro det! Likevel er verden full av mennesker som tror at de klarer seg selv mens de spiser den maten Gud har latt vokse fram, bruker de evnene Gud har gitt dem, nyter godt av helsen Gud har gitt dem, osv.

Vi har med Gud å gjøre enten vi tror på ham eller ikke, enten vi vet om det eller ikke (Matt 5,45). Det var nettopp dette Paulus la vekt på når han forkynte for dem som ikke kjente Bibelens Gud (Apg 14,16-17; 17,24-28).

Det går ikke an å stikke av fra Gud (Sal 139). Han er der - enten vi tror på ham eller ikke. Selv om vi ikke vil ha noe med ham å gjøre, vil han ha noe med oss å gjøre.

Det går ikke an å ha et nøytralt forhold til ham. Enten lever vi under hans nåde og blir frelst, eller vi lever under hans vrede og går for tapt. Uansett må vi forholde oss til ham.

Vi tror altså på en stor og hellig Gud. Han vil være både vår Far og vår Herre. Vi er helt avhengige av ham.

2. Hvem er jeg?

Hvordan skal vi beskrive oss mennesker?

Vi er sterke nok til å komme oss til Månen. Samtidig er vi så svake at et sårende ord kan holde oss våkne hele natten. Noen har brukt livet sitt på å redde millioner fra sult, sykdom og død. Andre har brukt sin posisjon og makt til å ta livet av minst like mange millioner. Vi kan gi hverandre kjærlighet og varme. Vi kan også fryse hverandre ut.

Vi er altså både sterke og svake, gode og onde.

Mange vil hevde at Bibelen har et negativt menneskesyn.

Jeg tror ikke det er sant. Jeg tror den har det mest positive menneskesynet som er på markedet i dag! Den sier at alle mennesker er skapt i Guds bilde, uansett alder, kjønn, rase, nasjonalitet, religion og fysiske og psykiske ressurser.

Ingen av oss er bare et nummer i rekken, en ubetydelighet i det store universet, en høytstående apekatt eller en innviklet datamaskin. Vi er mye, mye mer.

Mennesket er skapt i Guds bilde

Sammenlignet med Gud som er så stor og universet som er så uendelig, er vi veldig små – nærmest som støv å regne.

Likevel har Gud gjort oss til noe stort og betydningsfullt. Han har skapt oss i sitt bilde.

Vi er skapt til å ha personlig kontakt med Gud. Han, som selv er en person, har også skapt oss til å være personer. Han ønsker å ha kontakt med oss, få oss i tale, elske oss og sørge for oss.

Så har han skapt oss slik at vi kan ha kontakt med hverandre, snakke sammen, elske hverandre og ha omsorg for hverandre.

Vi er skapt til fellesskap med Gud og med hverandre.

Vi er skapt med ansvar. Dyr har ikke ansvar. Ikke datamaskiner heller. Men vi mennesker er skapt til å ha ansvar både overfor Gud, våre medmennesker og skaperverket.

Vi er skapt til å ha Gud over oss og være hans ansvarlige medarbeidere. Han er vår Herre, og vi er hans tjenere. Egentlig kan vi ikke velge om vi vil være tjenere eller ikke. Vi er skapt til det. Men vi kan velge om vi vil være lydige eller ulydige tjenere.

Alle mennesker er våre likemenn. De er på samme nivå som oss, og de har samme verdi som oss. Du og jeg har ansvar for at vår neste får hjelp og støtte både fysisk, psykisk, sosialt og åndelig.

Skaperverket er under oss. Vi har ansvar for å forvalte det og ta vare på det. Ikke til å forbruke det slik vi har gjort.

Apropos skaperverket: Husker du eventyret om gåsa som la gull-egg? Hver dag la gåsa et egg av purt gull til glede for sine eiere. Så var det noen som fikk den glupe ideen at de skulle slakte gåsa og finne alt gullet på en gang. Det gikk som det måtte gå. Eventyret som ble til lenge før vi begynte å tenke på drivhuseffekt og hull i ozonlaget, skildrer på skremmende måte både vår dumhet og grådighet.

Når vi vet at vi er skapt i Guds bilde, kan vi ha et trygt forhold til oss selv, se oss selv i øynene og ikke plages av unødig selvforakt.

Vi er skapt med kreativitet. I forrige kapittel beskrev vi verden og universet. Universet er ikke et lukket system der alt kan forklares bare ut fra naturlover eller arv og miljø. Gud kan gripe inn - i naturen, i historien og i det enkelte menneskets liv. Gud har skapt oss slik at vi også kan gripe inn – om enn ikke i samme grad som han.

Arv og miljø er viktige faktorer i livet vårt. Likevel er vi ikke bare et produkt av arv og miljø. Vi kan både tenke og handle annerledes enn dem vi har rundt oss. En vanskelig barndom bestemmer ikke nødvendigvis hvordan vi utvikler oss videre. Vi behøver ikke se på oss selv som hjelpeløse offer selv om vi rammes av mye vondt og vanskelig. Vi kan gjøre noe for å redde skaperverket, fremme rettferdighet og fred og sørge for at vår neste får en hjelpende hånd.

Det er Gud som er Skaperen, Creator, men stor "S" og "C". Da han skapte oss i sitt bilde, gav han oss slike skaperevner, eller det vi kan

kalle kreativitet. Gud kan riktignok skape av ingenting, og det kan ikke vi. Vi må nøye oss med å skape av den materien og de mulighetene som Gud har lagt foran oss. Men kreative er vi alle sammen.

Gud hadde tenkt at vi skulle bruke denne kreativiteten til noe godt og rikt. Dessverre har vi alt for ofte brukt den til noe ondt.

Vi er skapt med fri vilje til å ta selvstendige valg.

Gud har ikke gjort oss til roboter eller marionetter som helt og holdent styres utenfra. Han har gjort oss til vesener som kan velge selv. Vi behøver ikke la oss styre verken av driftene våre, miljøet rundt oss eller autoriteter vi ikke har lyst til å gi vår tilslutning til.

Vi kan, som sagt, til og med velge om vi vil være lydige eller ulydige mot vår skaper. Din frihet er så verdifull for han at han er villig til å risikere at du velger feil.

Det at vi har fått ansvar og det at vi kan velge, henger nøye sammen. Når vi har lyst til å flykte fra ansvaret, er det lett å unnskyldte oss med at vi ikke hadde noe valg. Men da gjør vi oss selv til noe mye mindre enn det Gud har skapt oss til.

Og nå noe veldig viktig: Den dagen jeg kan innrømme at jeg har valgt feil og handlet galt, da tar jeg friheten i bruk igjen. Skyldfølelse er menneskets adelsmerke. Maktmennesker og psykopater har ikke skyldfølelse. Det er faktisk et problem. Det å innrømme at jeg har gjort noe galt, er første skritt på veien mot å gjøre noe godt igjen.

Bibelen lærer oss at den frie vilje har viktige begrensninger. Vi kan ikke på egen hånd velge om vi vil bli frelst. Her er vi helt avhengig av at Gud tar et initiativ, kaller på oss og skaper tro. Det kommer vi tilbake til i flere sammenhenger utover.

Et menneske er aldri bare et null. Gud har skapt det til noe mye mer. Gud har gitt oss muligheter til å ta utfordringer, overvinne hindringer, gjøre store og gode ting, og leve slik at vår neste får det bedre.

Det hadde ikke vært noe problem om Hitler bare var et null. Da hadde han ikke fått utrettet så mye. Problemet var at han brukte alle de evnene og ressursene Gud hadde gitt ham til å ødelegge i stedet for å bygge opp.

Vi er ikke nuller! Ikke betrakt deg selv som et null, og la være å se på andre som nuller.

Bibelens menneskesyn gir oss **ingen grunn til selvforakt og lavt selvbilde**. Det gir verken grunnlag for hovmod eller mismot.

Derimot har vi **all grunn til syndserkjennelse** når vi ser at vi stadig flykter fra ansvaret Gud har gitt oss og gjør oss selv til noe mye mindre enn det Gud har skapt oss til.

Syndserkjennelse er sunt. Selvforakt er alltid usunt.

Ydmykhet er noe helt annet enn å gjøre seg selv til ett null.

Den ydmyke vet at han både er skapt i Guds bilde og et resultat av syndefallet. Han kan bekjenne begge deler.

Den ydmyke kjenner sine begrensninger. Han innrømmer både sine sterke og svake sider, sine positive og negative trekk.

Den ydmyke tror ikke at han klarer seg alene. Han vet at han hver dag er avhengig av både Gud og medmennesker.

Den ydmyke vet at alt han har - enten det er gode evner, jordisk gods, god helse eller nådegaver - det har han fordi Gud har gitt det. Alt det han har, har vi fått som gave. Han har ingen grunn til selv å ta æren for det. Men han må ikke bagatellisere det heller. Gud gir oss aldri noe som bare er skrap.

Den ydmyke hjelper andre fram og gjør ikke seg selv uunnværlig. Han er villig til selv å gå til siden slik at andre kan bli oppmuntret til å bruke de evner og nådegaver de har fått.

Det at vi er skapt i Guds bilde, betyr altså at vi er skapt til å ha personlig kontakt med ham, være hans ansvarlige medarbeidere, ta selvstendige valg, bruke den kreativiteten han har gitt oss og vite at vi er verdifulle mennesker og langt fra nuller.

Mennesket er en aktiv synder

Det virker så gammelmodig å snakke om synd. Mange synes det ordet burde være utgått på dato.

Men om vi slutter å bruke ordet, er realiteten der like fullt. Som regel er det synd som er omtalt både på avisenes førstesider og i nyhets-sendingenes hovedoppslag. Det er ingen tvil om at vi gjør livet surt og vanskelig for hverandre, sårer og skader hverandre.

Det er ting som tyder på at det blir mer og mer vold. Det er steder en bør holde seg borte fra etter mørkets frambrudd, og steder der det er farlig nok på dagtid. Vi trenger sterkere låser, tykkere dører og flere alarmer. Vi blir sviktet og lurte, og kan til og med risikere at noen stjeler identiteten vår. Mord er ikke en sjeldenhet. Vi blir både fysisk og psykisk syke av smerter andre påfører oss.

Både aviser og nyhetsformidlere ser ut til å være enige om at det ikke skal være slik. De har helt rett. Det er ikke slik det skal være.

Det er bare fordi vi er skapt til noe stort og har ansvar, det er meningsfylt å snakke om synd og skyld. Ansvar er noe vi roser oss av. En jobb med mye ansvar, gir som regel høyere lønn også. Desto verre om jeg ikke er mitt ansvar bevisst.

Dyr og datamaskiner har ikke ansvar. Roboter og marionetter har det heller ikke. Dersom jeg var et null, ville det også være dumt å snakke om ansvar – og like dumt å snakke om skyld.

Men Gud har altså gjort meg ansvarlig. Det er derfor jeg kan synde.

Som før sagt: Vi er skapt til å ha Gud over oss som Herre, vår neste på samme nivå som oss som vår likemann vi har ansvar for, og skaperverket under oss som noe vi skal forvalte.

Dette er det beste utgangspunktet for å skjønne hva synd egentlig er. Det er at vi ødelegger kontakten med Gud, skader og sårer vår neste og ødelegger skaperverket.

Synd er at vi nekter å ha Gud over oss som vår Herre. Vi vil i stedet være våre egne herrer og styre våre liv akkurat som vi selv vil. Det er dette som er den store grunnsynden.

I stedet for å være avhengige av Gud, blir vi avhengige av penger, materielle goder, makt, anseelse, nytelse eller hva det nå måtte være. Det er typisk at den dagen vi ikke lar Gud ha makten over oss, er det noe annet som tar makten.

Synd er at vi i stedet for å ta ansvar for andre mennesker og gjøre godt mot dem, blir vi likegyldige mot dem, forakter dem, sårer dem eller direkte skader dem.

Verdenshistoriens første morder, Kain, er kjent for spørsmålet "Skal jeg være min brors vokter?", eller "Skal jeg passe på min bror?", som det står i de nyeste bibeloversettelsene. Svaret er at Kain faktisk skulle ha passet på sin bror og gjort vel mot ham.

Før vi vet ordet av det har vi delt menneskene inn i dem som er over oss og dem som er under oss. Dem som er over oss er vi redde for og prøver å smiske for. Dem som er under oss har vi lett for å forakte eller utnytte. Det trygge selvbildet ødelegges av synden.

Synd er det at vi i stedet for å forvalte skaperverket, ensidig har vært opptatt av bare å forbruke det. Vi lever ikke lenger av det slik en bonde i gamle dager levde av jorden han hadde fått. Vi bruker det opp.

Synden ødelegger også forholdet til oss selv. Usikkerhet og selvforakt blir resultatet. Vi sammenligner oss hele tiden med andre i stedet for å trives som dem Gud har skapt oss til å være.

Synd er først og fremst det at vi ikke vil leve etter Guds bud.

Synd er tanker ord og gjerninger som er imot Guds vilje og skader vår neste, oss selv og skaperverket. Vi gjør som regel noen enkeltsyn-der hver dag. Ganske mange forresten. Det er i seg selv ille nok.

Men synd er noe mer enn enkelthandlinger. Den er en makt som binder, og vi sitter fast i den. Har jeg kommet med en løgn, må jeg som regel produsere flere løgner for at den første ikke skal bli avslørt. Er jeg

vant til å baktale og kritisere andre, vet jeg etter hvert ikke helt hva jeg skal snakke om dersom jeg ikke får lov til å kritisere og baktale.

Synd er som narkotika. Vi blir avhengige. Vi blir slaver av den. Verken konemishandleren, rusmisbrukeren eller baktaleren klarer enkelt og greit å legge om stilen.

Av og til opplever vi hvor bundet vi er av andre mennesker. Vi er livreddet for å være annerledes eller for å gå mot strømmen. Vi vil helst gjøre som folk flest. (Bibelen kaller det å bli preget av "verden".) Andre mennesker har stor makt over oss – på godt, men også på ondt.

Bak alt dette står Den onde selv, Djevelen. Det er interessant at vårt ord "frelse" opprinnelig betydde "fri hals". Det var det en slave fikk når jernringen han hadde om halsen ble fjernet slik at han ikke kunne bin-des lenger. Vi trenger å bli satt fri både var våre egne syndige lyster, fra menneskefrykten som binder oss og fra Den onde selv.

Synden har til og med preget viljen vår. Det er noe i oss som rett og slett ønsker å synde.

Jeg vet at det jeg skal til å si, kommer til å sårer deg - og så gjør jeg det likevel.

Jeg vet at det jeg skal til å gjøre, er etisk uforvarslig – og så gjør jeg det likevel.

Synden er ikke bare noe som sniker seg inn på oss bakfra og over-manner oss i et ubevoktet øyeblikk. Vi ønsker den ofte hjertelig velkommen og går frivillig inn i den.

Jeg har verken lyst til å være med og redde kloden fra global opp-varming (i alle fall ikke dersom det skal gå ut over mine daglige rutiner) eller slutte å baktale. Jeg vil helst være den jeg er nå og fortsette å gjø-re det jeg gjør nå. I alle fall er det en del av meg som alltid vil dette.

Det ser ikke ut til å være noen grenser for hvor langt vi kan gå når det gjelder å synde.

Agatha Christie har i sine kriminalromaner tegnet en skarpsindig dame, Jane Marple, som løser de fleste mordmysterier. Miss Marple er overbevist om at *alle* mennesker kan begå et mord dersom de bare er i en tilstrekkelig presset situasjon.

Jeg tror Miss Marple har rett. Det er ingen grunn til å undervurdere ondskapien i oss. Vi er i stand til det meste.

William Goldings bok "Fluenes herre" skildrer grotesk hva som skjer i flokken når et guttekor strander på en øde øy og må klare seg selv. Jan Guillous bok "Ondskan" skildrer skrekken en kan oppleve på en internatskole. Det er skremmende lesning.

To ting samtidig

Bibelen gir oss altså et godt grunnlag for en trygg selvfølelse. Ingen behøver å se på seg selv som et null eller en ubetydelighet. Alle men-nesker er verdifulle for Gud, og ingen behøver å føle seg mindreverdige i forhold til andre mennesker. Vi kan trygt oppmuntre hverandre til å ta ansvar, foreta valg, og tro at vi kan utrette noe for vår neste og sam-funnet. Gud har skapt oss alle til noe stort.

Hvor verdifulle vi er i Guds øyne, demonstreres aller sterkest ved at Gud gav sin egen Sønn. Det kommer vi tilbake til i neste kapittel.

Samtidig er vi syndere. Vi har brutt kontakten med Gud, gjort opprør mot ham og insistert på å være våre egne herrer. Vi har såret og ska-det våre medmennesker - eller møtt dem med en kald skulder. Vi har langt på vei ødelagt skaperverket.

Bibelen gir oss ingen grunn til selvforakt.

Men den gir oss all grunn til syndserkjennelse.

Bibelen gjør det klart at synden egentlig er vårt aller største prob-lem. Det var for å gjøre noe med dette problemet Gud sendte sin egen Sønn til verden. Det er dette som blir temaet i det neste kapitlet.

3. Hvem er Jesus?

"Hvem sier folk at Menneskesønnen er?" spurte Jesus disiplene sine. De kunne fortelle at folk sa svært forskjellig om det (Matt 16,15-17).

Folk sier stadig forskjellig om det.

Jeg vet ikke hva de har tenkt de som laget bildene vi kjenner fra søndagsskolen. De framstiller Jesus som en mann med langt hår og sid kappe - noe feminin kanskje. Så har han en sau i armene - fortinnsvist et hvitt lam, og helst ikke et sort får. Alt er snill harmoni.

Humanistene har ofte framstilt Jesus som humanist. De politisk radikale har framstilt han som en radikaler. Hinduismen ser på ham som en av mange personer gud har åpenbart seg gjennom. Islam ser på ham som den største profeten nest etter Muhammed.

Vi har alle en tendens til å skape oss en Jesus i vårt eget bilde. Vi gjør ham til en garantist for våre egne ønsker og verdier.

I dag blir han ofte framstilt som en som godtar det meste, vil at kjærligheten skal få fritt løp, og oppløser alt normer og bud. Han er så tolerant at alt må ansees som like bra. Det eneste du ikke har lov til å si, er at alt ikke er like bra.

Uansett, Jesus ruver i verdenshistorien.

Det viktigste er ikke hvordan vi forestiller oss ham. Det viktigste er hvordan han faktisk er. Og det sier Bibelen noe om.

Sann Gud og sant menneske

Jesus påstod at han var sann Gud og sant menneske. Bibelens matematikk som ikke går opp. Han var nemlig ikke 50% Gud og 50% menneske. Han var - og er - 100% Gud og 100% menneske.

Det var nettopp dette som i størst grad provoserte på Jesu tid og i tiden etterpå. Hvordan kunne Gud, som var så stor, opphøyd og hellig, bli et menneske - til og med en baby? Hvordan kunne det åndelige og opphøyd gå i forening med noe så lavt og mindreverdig som det materielle? Enda verre: Hvordan kunne den opphøyd og åndelige Gud lide og dø?

Skulle en lage en religion som var noenlunde "salgbar", burde en ikke komme med slike påstander.

Så manglet det ikke på folk som gjorde det de kunne for å gjøre kristendommen litt mer salgbar og moteriktig. Noen ville betone Jesu guddommeligheit så meget at han ikke lenger ble et sant menneske. Andre ville betone Jesu menneskelighet i den grad at han ikke ble sann Gud. Det var denne tendensen som var hovedtema for de store teologiske diskusjonene de første kristne århundrene

Den frodige kirkelederen i Nord-Afrika, Tertullian (ca år 200), hadde en ny vri. Han hevdet at en slik lære om Jesus som både sann Gud og sant menneske, ville ingen finne på å dikte opp. Den var så urimelig at den rett og slett måtte være sann.

Det nye testamentet har forresten aldri gjort noe forsøk på å gjøre kristendommen salgbar. Det forkynner at Jesus var noe langt mer enn et spesielt åndelig utrustet eller karismatisk menneske. Jesus er sann Gud, han har vært til fra evighet av. Han ble ikke til den første julenatt. Han har alltid vært til. Men for ca 2000 år siden forlot han sin himmelske herlighet, var ni måneder i sin mors livmor og ble født som et menneske. "Han kom fra himlens høye slott, ned til vår arme jord", som vi synger i julesangen.

Jesus selv gjorde helt tydelig krav på å være Gud!

"Jeg og Faderen er ett", sa Jesus (Joh 10,30).

"Herre, vis oss Faderen, og det er nok for oss", sa disippelen Filip en gang. Jesus svarte: "Kjenner du meg ikke, Filip, enda jeg har vært hos dere så lenge? Den som har sett meg, har sett Faderen. Hvordan kan du da si: Vis oss Faderen?" (Joh 14,8-9)

"Sønn, dine synder er tilgitt", sa Jesus til en lam mann som ble firt ned foran ham. Da reagerte fariseerne. "Hvordan kan han si slikt? Han spotter Gud! Hvem andre enn Gud kan tilgi synder?" Og fariseerne hadde rett. Bare Gud kan tilgi synd. Nå sto altså Jesus og demonstrerer at han var Gud! (Mark 2,1-12)

De som hørte Bergprekenen måtte oppfatte det på samme måte. Det var uhorrt at han kunne si "Dere har hørt det er sagt til fedrene...", og så legge til: "Men jeg sier dere..." Da gav han sine egne ord samme vekt og autoritet som Guds Ord.

Jesus er altså sann Gud. Dersom du lurer på hvordan Gud tar imot deg, kan du tenke på hvordan du tror at Jesus vil ta imot deg. Du vet litt om det ut fra alle de eksemplene evangeliene har på hvordan han tok imot mennesker rundt seg.

Samtidig viser Bibelen at Jesus er sant menneske.

Han ble født på vanlig måte og utviklet seg fra barn til voksen som alle mennesker. Han underordnet seg foreldrene sine. Han fastet og ble sulten, han var trett og trengte søvn. Han hadde det fysisk vondt på korset, han døde, og han ble begravd.

Det at Jesus er sant menneske, betyr at han vet hvordan vi har det. "For vi har ikke en øversteprest som ikke kan ha medlidenhet med oss i vår svakhet, men en som er prøvet i alt på samme måte som vi, men uten synd" (Hebr 4,15). Når vi kommer til Jesus, kommer vi altså til en som ligner oss og forstår oss.

Hvordan kan en evig, allestedsnærværende Gud bli menneske på den måten? Vi fatter det ikke. Men Bibelen sier at det er slik.

Den engelske, kristne forfatteren C.S.Lewis har satt det på spissen: "Kom ikke å si at Jesus var en stor profet eller lignende, for det har han aldri selv påberopt seg å være. Han påberopte seg å være Guds Sønn og et virkelig menneske. Enten må han ha fuskert, eller han var det han sa at han var. Noen mellomting er ikke mulig. Denne personen må enten forkastes eller tros".

Jesus sonde våre synder og forsonet oss med Gud

Vårt største problem i forhold til Gud er at vi er syndere. Vi har alle i større eller mindre grad gjort opprør mot ham og insistert på å være våre egne herrer framfor å ha ham som Herre. Vi har brutt hans bud som han har gitt oss for at vi selv og vår neste skal ha det godt, og vi har til og med gjort det med vitende og vilje.

Bibelen gjør det klart at vi alle fortjener dom, straff, død og fortæpelse. "Syndens lønn er døden" (Rom 6,23).

Ordet "soning" er ikke et spesielt religiøst ord. Vi bruker ordet i betydningen "å ta en straff". Bibelen bruker ordet om det som skjedde da Jesus døde på korset. Men han sonet ikke for sine egne synder, men for våre! Han tok den straffen du og jeg hadde fortjent.

Eller for å si det med Paulus: "Kristus kjøpte oss fri fra lovens forbannelse da han kom under forbannelse for vår skyld" (Gal 3,13).

Profeten Jesaia sa det slik. "Men han ble såret for våre overtredder og knust for våre misgjerninger. Straffen lå på ham for at vi skulle ha fred, ved hans sår har vi fått legedom" (Jes 53,5).

Den danske teologen og forfatteren Leif Andersen har en glimrende formulering: "Aldri har noen lidd en så fortjent død som Jesus. Det var bare ikke han som hadde fortjent den, men vi".

Av en eller annen ubegripelig grunn er Gud så glad i oss mennesker at han gjør alt for å redde oss fra vår velfortjente dom. Han var villig til å gi sin egen Sønn til å sone våre synder.

Det betyr ikke, slik mange i dag fremstiller det, at Faderen tvang Sønnen til å gi sitt eget liv. Det nye testament er helt klar på at Jesus gjorde det av sin egen frie vilje. Det var ikke bare Faderen som elsket oss. Sønnen gjorde det også.

Det var ikke spesielt fromme mennesker Jesus gav sitt liv for heller. Det var ingen av de menneskene som sto rundt Jesu kors på langfredag som imponerer oss med gode kvaliteter. De var svake, ugudelige og syndere alle sammen (Rom 5,6-8). Disiplene var reddede og feige, Pilatus felte dommen over Jesus mot bedre vitende, prestene var bare opptatt av å få en konkurrent av veien, soldatene kastet lodd om Jesu klær. Den eneste det var litt tak i, var røverne som kunne innrømme at han fikk som fortjent. Han var i det minste ærlig.

Vi kan virkelig undre oss over en kjærlighet som er så stor at den er villig til å gi sitt liv for slike mennesker.

"**Forsoning**" er heller ikke bare et religiøst ord. Vi snakker fremdeles om forsoning mennesker imellom, og at fiender kan bli forsonet med hverandre.

Vi som har gjort opprør mot Gud, var i utgangspunktet hans fiender. Men Gud forsonet oss med seg gjennom Jesu død på korset. *"Da vi ennå var fiender, ble vi forsonet med ham ved hans Sønns død"* (Rom 5,10 Se også Kol 1,21-22).

Nok en gang, det var ikke slik mange i dag fremstiller det: at Gud bare er sur og vred og så er det opp til Sønnen å blidgjøre ham. Gud er ikke en ufølsom Far som bare ofrer sin eneste Sønn.

Det var Gud selv som tok initiativet til forsoningen, og Jesus gikk helt frivillig inn i denne tjenesten. Gud elsket oss i den grad at han selv tok initiativet til å skape fred mellom oss og ham, og Jesus elsket oss i den grad at han var villig til å gi sitt eget liv.

Jesus sonet våre synder slik at vi kan få tilgivelse. Ved å sone våre synder, forsonet han oss med Gud slik at vi kan få fred med ham. Det er dette vi kaller "den objektive forsoningslære".

Dessverre blir det mer og mer vanlig å snakke om forsoning uten å gjøre den avhengig av soning. Da havner vi i den såkalte "subjektive forsoningslære". Da hevder en at Jesus ikke døde stedfortredende for våre synder, men han kom for å demonstrere Guds kjærlighet og solidaritet med alle oss mennesker – kanskje særlig med dem som føler seg utenfor, lider og har det vondt. Representantene for denne retningen vil faktisk si at vi har misforstått dersom vi tror at Jesus kom for å dø for våre synder.

Nå vil heller ikke vi benekte at Jesus kom for også å vise oss Guds kjærlighet og solidaritet med oss mennesker. Men når det er så mange bibelvers som så klart forkynner at Jesus døde i vårt sted, kan ikke vi la være å forkynne at det er dette som er hovedsaken..

Den oppstandne

Det er ikke så lenge siden noen hevdet at Jesu grav og hans jordske levninger nå er funnet.

Påstanden er høyst tvilsom og bør neppe tas på alvor.

Det interessante er imidlertid hvor mange som rett etterpå rykket ut og forkynnte at selv om dette var tilfelle, så ville det ikke ha noe å si for troen. Jesus kan leve i våre hjerter selv om hans legeme ligger i sin grav. Han kan ha vært en stor lærer og et viktig forbilde selv om han ikke stod opp legemlig.

Det nye testamente er ikke enig i dette. Der sier Paulus klart og tydelig: *"Men er Kristus ikke stått opp, da er vårt budskap intet, og deres tro er meningsløs... Hvis vårt håp til Kristus bare gjelder dette liv, er vi de ynkeligste av alle mennesker"* (1 Kor 15, 14 og 19).

Det mangler ikke på folk som har prøvd å finne en naturlig forklaring på Jesu oppstandelse. Forklaringene går stort sett i tre retninger:

1) Jesus var bare skinnød. Det er neppe sannsynlig at Jesus bare var skinnød. Han hadde fått 39 piskeslag, og det var en så hard straff at det mangler ikke på eksempler på at de som ble utsatt for den rett og slett døde av den. Så måtte han slite seg fram i varmen med en kjempetung bjelke til et kors. Så hang han på korset i solsteiken, og da han ble tatt ned var det flere som konstaterte at han var død. Er det rimelig å tro at noen etter alt dette våkner opp igjen etter å ha ligget i to døgn i en kald steingrav? Er det rimelig å tro at noen i en slik tilstand er i stand til å vikle seg ut av et likklede og velte en tung stein?

2) Det var noen som stjal liket. Det ville i så fall ikke ha vært så lett siden graven var bevoktet. Og det er slett ikke lett å tenke seg hvem som kunne ha gjort det.

Det kan verken ha vært de jødiske eller romerske ledere. Da disiplene stod fram midt i Jerusalem og forkynnte at Jesus var stått opp, var det nemlig ingen av disse gruppene som kunne vise til at de visste hvor liket var. Det ville de nok mer enn gjerne ha gjort om de hadde muligheten til det. Det ville vært et meget effektivt våpen mot en forkynnelse de ikke likte.

Kan disiplene ha gjort det selv? Det er en enda mer umulig tanke. Flere av apostlene led martyrdøden. Er det på noen måte rimelig å tro at de hadde vært villige til å påta seg lidelse og død dersom de visste at de forkynnte en løgn?

3) Disiplene må ha vært utsatt for syner og hallusinasjoner.

Problemet er bare at flere mennesker som regel ikke har de samme hallusinasjonene samtidig. Og når vi hører om det modige livet de levde, får vi ikke inntrykk av at de var lett påvirkelige mennesker. De må, på tross av at de trodde på ting vi kan synes er ganske umulige, ha vært forholdsvis jordnære mennesker.

Beretningene om Jesu oppstandelse er i høyeste grad en utfordring. For at det skjedde noe med disiplene, er hevet over enhver tvil. De som før var både redde og feige står etter hvert fram med et mot og en vitnetrang som er imponerende. De ble helt forvandlede mennesker. Og bare 50 dager etter at Jesus døde og i den samme byen var det ingen som kunne motsi dem som forkynnte at han ikke lenger lå i sin grav, men var stått opp fra de døde.

Vi får en følelse av at det er mye enklere å tro at Jesus virkelig stod opp fra de døde enn det er å finne gode bortforklaringer. Disiplene fikk virkelig møte den oppstandne Jesus!

Det at Jesus har stått opp og lever, betyr **for det første** at vi også kan ha personlig samfunn med den oppstandne Jesus. "Han går ved min side, han leder min gang", står det i en kristen sang. En annen sang heter: "Tett ved sida mi går Jesus". Slik kunne vi ikke synge dersom ikke Jesus fremdeles lever.

Det løftet Jesus gav disiplene sine før himmelfarten, "Se jeg er med dere alle dager, inntil verdens ende" ville være ganske meningsløst dersom ikke Jesus fremdeles lever.

Ja, Jesus lever ikke bare sammen med oss. Han har tatt bolig i oss. Som kristne har vi fått del i et helt nytt liv, hans oppstandelsesliv.

Jesu oppstandelse er, **for det andre**, en begivenhet som viser at Jesus virkelig var Guds Sønn. Er han fremdeles i sin grav, har vi grunn til å tro at han bare var en lærer som kom med uetterrettelige påstander. Det at Jesus sto opp igjen, viser oss at han virkelig var Gud og at Gud har godtatt det offeret han bar fram for oss.

For det tredje: Siden Jesus var sant menneske, har Gud ved å oppreise Jesus vist at han er i stand til å reise opp mennesker slik at de står opp fra de døde og kan leve i samfunn med Gud. Jesus fremstilles i Bibelen som vår bror som har gått i forveien for oss. Han har banet veien helt opp til himmelen slik at vi kan følge etter. Har ikke Jesus stått opp, er Bibelens budskap om legemets oppstandelse ikke troverdig.

De første kristne var ivrige etter å forkynne både at Jesus døde for våre synder og at han sto opp igjen. Det er grunn til å spørre om vi i noen kristelige sammenhenger har betont det første av disse punktene så sterkt at vi har kommet i skade for å betone oppstandelsen for lite.

Jesu er Konge og Herre

Jesus døde for våre synder og sto opp igjen. Det er påskens budskap.

Deretter for han opp til himmelen og sitter nå ved Faderens høyere hånd og har kongemakten sammen med ham. Vi bekjenner ikke bare Jesus som vår Frelser, men også som vår Herre. Det er dette vi minnes om på Kristi himmelfartsdag.

Fra sin himmelske trone sender han Den Hellige Ånd over alle sine disipler. Det får vi høre i pinsen.

På den aller siste dag skal han komme igjen, stå fram med all sin kongemakt, skape en ny himmel og en ny jord og dømme levende og døde. Den dagen kan ingen lenger tvile på at han er Herre og at han har all makt. Dette forkynnes det om på de aller siste søndagene i kirkeåret, de som kommer i slutten av november.

Den eneste veien til Gud

"Jeg er veien, sannheten og livet", sa Jesus (Joh 14,6). Det er et utsagn de fleste religiøse mennesker, hinduistene iberegnet, godt kan underskrive.

Men Jesus stoppet ikke med disse ordene. Han fortsatte: *"Ingen kan komme til Faderen uten ved meg"*.

Dette er noe mange religiøse mennesker reagerer på. Nok en gang: Hinduistene har ikke noe imot å si at Jesus er én av mange mulige veier. Men at han er den eneste veien, det får han seg ikke til å tro.

Men det er altså det Jesus sier. Den som vil møte Gud, komme inn i hans rike og bli hans barn, må først komme til Jesus.

Evangeliene forteller oss om mange mennesker som kom til Jesus på mange forskjellige måter og ut fra mange forskjellige behov. Det har alltid vært mange veier som fører til Jesus.

Men det er altså bare en vei som fører til Gud. Det er veien gjennom Jesus.

Det høres verken tolerant eller moteriktig ut å si dette. Men det er altså dette Bibelen sier.

Jesus vil gjenopprette.

I utgangspunktet er vi mennesker skapt til

a) å leve i et nært, personlig forhold til Gud og ha ham som vår Herre. Syndefallet har fått oss til å bryte forbindelsen med Gud og insistere på å være våre egne herrer

b) å leve i et godt og nært forhold til hverandre og vise hverandre omsorg og kjærlighet. Syndefallet har ført til at vi er ukjærlige, likegyldige eller kalde mot hverandre, og vi konkurrerer i stedet for å samarbeide

c) å være forvaltere av skaperverket. Syndefallet har gjort oss til forbrukere

Jesus kom for å nyskape oss og hjelpe oss til å leve rett i alle disse viktige relasjonene.

Men han kom altså først og fremst for å dø for våre synder og gjøre det mulig for oss å bli tilgitt og få del i frelsen og det evige livet.

Uansett hvor mange og store problemer vi måtte synes at vi har, er det ett problem som er så mye større enn alle de andre. Problemet heter synd.

Om uansett hvor mange og store behov vi synes vi måtte ha, så er det et behov som er aller, aller viktigst – selv om det ikke alltid føles slik: Det er behovet for tilgivelse og frelse.

Også denne gangen skal vi avslutte med Luthers lille katekismus. I forklaringen til andre trosartikkel sier han: *"Jeg tror at Jesus Kristus, som er sann Gud, født av Faderen fra evighet og tillike sant menneske født av jomfru Maria, er min Herre, som har gjenløst meg, fortapte og fordømte menneske, kjøpt meg og fridd meg fra alle synder, fra dødens og Djevelens makt, ikke med gull eller sølv, men med sitt eget hellige, dyre blod og sin skyldfrie lidelse og død, for at jeg skal være hans egen og leve under ham i hans rike og tjene ham i evig rettferdighet, uskyldighet og salighet, likesom han er stått opp fra de døde, lever og regjerer i evighet. Det er både visst og sant."*

Profetier om Jesus.

Profet, konge, yppersteprest

Det gamle testaments profeter hadde flere hundre år før Jesu fødsel sett fram mot en frelserskikkelse Gud skulle sende til sitt folk.

Moses så fram mot en kommende profet: 5 Mos 18,18: *"Av deres landsmenn vil jeg la det fremstå en profet som deg iblant dem. Jeg vil legge mine ord i hans munn, og han skal tale til dem alt det jeg byr ham"*.

Flere av profetene så fram mot en kommende konge, eller en ny David - en konge som var en positiv kontrast til alle de dårlige kongene som satt på tronen i det nordlige og sydlige riket. Ordet "Messias" betyr egentlig "Den salvede" og er en kongetittel. Slike profetier finner vi blant annet i Jes 9,2-7 og 11,1-9. Vi ser at denne nye kongen langt overstråler alle de kongene Israel hadde hatt, ja han overstråler til og med David. Og han gis titler som ingen andre konger har hatt: *"Underfull rådgiver, Veldig Gud, Evig Far og Fredsfyrste"* (Jes 9,6)

Denne kongen skal også være prest eller yppersteprest. Sal 110,4. Det var ypperstepresten som en gang i året gikk inn i templets Aller Helligste og bar fram offerblodet som skulle sone alle folkets synder.

Jesus oppfylte alle disse profetiene. Han er både profet, konge og yppersteprest. Han står fram som en som underviser med en myndighet som overgår Mose autoritet, han lar seg hylle som konge, og han bærer seg selv fram som et offer til Gud og representerer oss overfor Faderen.

Menneskesønnen.

Jesus betegnet seg selv ofte som "Menneskesønnen".

Daniels Bok 7,13f presenterer oss for denne kommende frelserskikkelsen. *"Videre så jeg i mine nattskyer: Se, med himmelens skyer kom det en som var lik en menneskesønn. Han nærmet seg den gamle av dager og ble ført fram for ham. Han fikk herredømme, ære og rike; folk og stammer med ulike språk, alle folkeslag skal tjene ham. Hans velde er et evig velde, det skal ikke forgå; hans rike går aldri til grunne"*

Når Jesus framstilte seg selv som "Menneskesønnen", identifiserte han seg altså med denne skikkelsen fra Det gamle testamente.

Den lidende Herrens tjener

Hos profeten Jesaia finner vi en serie profetier om "Den lidende Herrens tjener" (42,1-4; 49,1-6; 50,4-9; og 52,13-53,12). Det oppsiktsvekkende med denne tjeneren er at han dør stedfortredende for folket. Det er fra disse profetiene vi har ordene: *"Sannelig, våre sykdommer tok han på seg, og våre smerter bar han. Vi trodde han var blitt rammet, slått av Gud og plaget. Men han ble såret for våre overtreidelser og knust for våre misgjerninger. Straffen lå på ham for at vi skulle ha fred, og ved hans sår har vi fått legedom. Vi for alle vill som sauer, vi vendte oss hver sin vei. Men skylden som vi alle hadde, lot Herren ramme ham"* (53,4-6).

Gud selv kommer til sitt folk.

Profeten Jesaia så også fram til at Gud selv skulle komme til sitt folk med dom og frelse (Jes 35,3-7). Den var denne profetien Jesus viste til da Johannes disipler kom med spørsmål fra døperen om Jesus var den som skulle komme eller ikke. Når *"blindes øyne åpnes, døves ører høres, lamme springer og den stumme jubler"*, da er det et tegn på at Gud selv har gjestet sitt folk.

Jesus sto fram og hevdet at han og Faderen var ett. Jesus er Gud selv.

4. Frelse – hva er det?

I studietiden min ble det fortalt om en ivrig, ung kristen som drev med evangelisering på Universitetsbiblioteket. Stakkaren kunne jo ikke vite at mannen som sto lent over arkivskuffene ute i hallen var professor i teologi ved Universitetet.

"Er du frelst", spurte den unge, ivrige.

Professoren så mildt sagt forvirret ut. Han visste først ikke helt hva han skulle si. Men så kom det, slik det bare er en professor forunt å si det: "Ubetinget, ubetinget".

Og professoren bladde videre i arkivet som om ingen ting var skjedd.

Hva er egentlig frelse for noe?

Beklageligvis er ordet "frelse" utelukkende et religiøst ord på norsk - dersom vi ikke fleiper med det og snakker om å være "fotballfrelst" eller noe i den retning.

Det engelske ordet er derimot ikke bare religiøst. I England kan en være frelst (saved) etter å ha vært i havsnød, etter å ha sittet fast i Trollveggen, etter å ha blitt reddet ut av et brennende hus, etter nesten å ha druknet i kvikksand, og etter å ha vært i livsfare på andre måter. "Saved" er vi når vi er reddet fra noe, reddet ut av noe, reddet inn i noe.

I utgangpunktet er vår situasjon like vanskelig som om vi skulle ha falt over bord midt ute på Stillehavet. Uansett hvor høyt vi roper, er det ingen som kan høre oss. Og selv om vi er frie til å svømme – mot nord, syd, øst eller vest – er ikke denne friheten noe særlig til hjelp. Det eneste som kan hjelpe, er om noen har sett at vi har falt over bord og setter i gang en redningsaksjon.

Som kristne er vi frelst fra slaveri - under Djevelen, verden og vår egen syndige natur. Som tidligere nevnt: Det norske ordet "frelse" betyr opprinnelig "fri hals", det betegner en slave som har blitt fri fra å være trell. Frigjøringsprosessen som startet den dagen vi ble kristne, er ikke avsluttet før Jesus kommer igjen og skaper en ny himmel og en ny jord. Men nettopp fordi han er i ferd med å sette oss helt fri, er det stikk i strid med all fornuft dersom vi vil la oss binde igjen.

Før vi blir frelst, lever vi i nedslagsfeltet for Guds vrede og dom. Frelse innebærer at vi flyttes over til nedslagsfeltet for Guds nåde og velsignelse. Når meteorologene verden over har varslet orkan eller noe enda verre, har mennesker blitt oppfordret til å evakuere til trygge områder. Det er på en måte dette Gud gjør når han kaller oss til frelse. Han kaller oss til å komme oss ut av nedslagsfeltet for hans vrede og komme oss inn i nedslagsfeltet for hans nåde.

For å forklare ytterligere hva frelse er, skal vi legge ut på en vandring - fra templet via rettssalen og markedsplassen til fødestuen.

Templet

De som er vant til å besøke katedraler, forventer seg musikk, salmesang, høytid og harmoni når de går inn i Guds hus.

Forbered deg på en overraskelse. Når du kommer inn i templet i Jerusalem, får du neppe den samme høytidsfølelsen. Riktignok er det praktfulle bygninger, men stemningen og harmonien er det så som så med. I stedet ser du noe du opplever som heller grotesk. Det er stadig dyr som blir slept fram for å slaktes. Okser, bukker, sauer, geiter og duer, bare for å nevne noen.

Vi siviliserte mennesker liker ikke slikt. Vi vil helst ikke se blod.

Men hvorfor kommer folk med kostbare dyr for å slakte og ofre dem på alteret i tempelgården? Er det for å demonstrere hvor fromme de er? Er det for å bestikke Gud?

Vel, noen kom nok med slike motiver. Men det var bare de som hadde misforstått.

Slike offer var nemlig tvert imot for dem som visste at de ikke var fromme, men syndere som hadde gjort opprør mot Gud og derfor bare fortjente straff, dom og død. Men Gud hadde innstiftet en ordning som

var slik at i stedet for at de selv måtte dø, kunne de overgi et offerdyr til døden. Et dyr døde altså i stedet for en synder.

Det var to ting som skulle bli klart for den som hadde båret fram et offer. For det første: Synd er så alvorlig at en faktisk fortjener å dø for den. For det andre: Gud har i sin nåde sørget for at en annen tar straffen den ofrende har fortjent.

Offerdyrene var med å peke fram mot Jesus. Han døde på korset i stedet for oss, han tok den straffen vi hadde fortjent.

Vi skal repetere to viktige bibelvers som sier noe om dette: "*Se der Guds lam som bærer verdens synd*", sa Døperen Johannes og pekte på Jesus (Joh 1,29). Når Jesus kalles "Guds lam" er det nettopp offerlammet som er bildet.

"*Men Kristus kjøpte oss fri fra lovens forbannelse da han kom under forbannelse for vår skyld*", sa Paulus (Gal 3,13).

Din og min synd er altså sonet. Det var dette vi snakket om i forrige kapittel under overskriften "Jesus sonet våre synder og forsonet oss med Gud". Det skjedde for 2000 år siden. Gud gjorde alt den gangen, så her er det ikke noe du og jeg kan bidra med i tillegg.

Rettssalen

Mens vi fortsatt er rystet over det vi så på tempelplassen, begynner vi å bevege oss ned mot rettssalen.

Forbryteren som er anklaget, ligger tynt an. Han har for lenge siden gitt opp å komme med både bagatelliseringer og unnskyldninger. Det er rett og slett umulig å bagatellisere eller unnskyldne det han har tenkt, sagt og gjort. Han må bare innrømme alt sammen. Det finnes ingen formildende omstendigheter.

Men dommeren overrasker. Forbryteren får gå fri. Og han blir ikke frikjent ved at noen har funnet ut at han ikke har gjort noe galt eller at det ikke var så farlig. Det var galt, og det var farlig.

Hvordan kan han da bli frikjent?

"Jo", sier dommeren. "Jesus tok for 2000 år siden den straffen tiltalte hadde fortjent. Jesu død regnes som tiltaltes død. Tiltalte har på en måte allerede fått sin straff. Når han eller hun nå er ett med Jesus, er straffen sonet og vedkommende har stått opp til et nytt liv.

Så begynner dommeren å bruke juridiske ord. "Denne forbryteren er *rettferdiggjort*, det til si at tiltalte er dømt rettferdig. Han har virkelig gjort mye galt i tanker, ord og gjerninger. Men siden Jesus sonet straffen for ham, kan jeg nå dømme ham rettferdig. Etter denne dommen, kan han regne seg som rettferdig. Og det kan han altså ene og alene fordi han har tatt imot Jesus".

Et kjent vers fra Det gamle testamente minner oss også om rettssalen: "*Kom, la oss gjøre opp vår sak! sier Herren. Om deres synder er som purpur, skal de bli hvite som snø; om de er røde som skarlagan, skal de bli hvite som ull*" (Jes 1,18).

Kanskje kan vi forklare det som skjer i rettssalen ved å bruke et par andre bilder.

Det første bildet vi stopper ved tar utgangspunkt i ordet "nåde".

Et av de hebraiske ordene for nåde (chen) betegner nemlig en nåde som aldri er gjensidig. Det er snakk om den overordnede nåde mot den underordnede, den overordnede er alltid suveren, og den underordnede er alltid prisgitt den overordnede gunst.

Vi kan tenke oss en forbryter som blir dratt fram og kastet nese-grus ned framfor herskeren. Kanskje har vi sett dette i historiske filmer fra oldtiden.

Herskeren kan nå gjøre ett av to.

Han kan plassere foten mellom skulderbladene på forbryteren og presse stakkaren enda lenger ned i grusen. Det er et dårlig tegn, et tegn på at det går mot henrettelse.

Eller herskeren kan vise nåde ved å bøye seg ned og løfte forbryterens hode opp fra bakken. Det er et tegn på at herskeren ikke dømmer han til døden. Forbryteren får leve til tross for at en dødsdom ville vært i høyeste grad velfortjent.

Det andre bildet henter vi fra garderobeskapet.

Dersom vi sammenligner synden med skitt, så er du og jeg ganske skitne etter hvert. Når Gud frelser oss, gir han oss skitne syndere en skinnende hvit og ren kappe vi kan skjule oss i. Den dekker hele oss. Inne i kappen er det fortsatt mye skitt. Men så lenge kappen dekker oss, kan vi stå for Guds domstol uten at han finner feil på oss.

Billedbruken i Det nye testamente kan være noe innviklet av og til. Det sier nemlig at en som er frelst er "ikledd Kristus". Det er Jesus selv som er kappen vi skjuler oss i. Men vi har ikke plass til å utdype dette bildet i denne sammenheng.

Markedsplatsen.

Det er ikke frukt og grønnsaker vi ser på dette markedet. Vi befinner oss nemlig på et slavemarked. Og for at varene ikke skal stikke av, har de fått en jernring rundt halsen. Solide lenker er festet til ringene.

En av kundene tiltrekker seg oppmerksomhet. Han kjøper mange slaver. Og når han har kjøpt dem, setter han dem fri! Han fjerner til og med jernringen de har rundt halsen.

Enda en gang minner vi om at ordet "frelse" opprinnelig betydde "fri hals". Slaver hadde ikke fri hals. De hadde ring rundt halsen nettopp fordi en skulle kunne binde dem. En fri mann hadde ikke en slik ring.

I utgangspunktet er vi slaver, sier Bibelen. Vi er bundet og styrt av våre følelser, drifter og lyster. Vi tør ikke annet enn å gjøre som folk flest. Og Djevelen står bak det hele og ødelegger den friheten Gud har skapt oss til (Ef 2,2-3).

Jesus kom for å sette oss fri fra dette slaveriet. Den dagen vi ble frelst, var det lenker som ble brutt og en jernring som ble fjernet.

Dette skjedde på bakgrunn av det Jesus gjorde for oss: "Dere vet at det ikke var med forgjengelige ting, med sølv eller gull, dere ble kjøpt fri fra det tomme liv dere arvet fra fedrene; det var med Kristi dyrebare blod, blodet av et lam uten feil og lyte" sier Peter (1 Pet 1,18). Du og jeg får frelsen gratis. Men den kostet Jesus livet.

Selv om jernringen ble fjernet den dagen vi ble kristne, opplever vi igjen og igjen at vi kan bli bundet av nye lenker – holdninger, vaner og uvaner, avhengighet. Og vi opplever igjen og igjen at det er mye vi ikke kan fri oss fra ved egen hjelp.

Derfor trenger vi stadig å komme til han som kan løse lenkene for oss og be om at han setter oss fri. Det er først når Jesus kommer igjen for å skape en ny himmel og en ny jord vi er endelig frie og ikke blir bundet av noe som helst mer.

Fødestuen

er den siste stasjonen på vandringen vår

Fødestuer forbinder vi vanligvis med barnegråt. Men i denne fødestuen er det ikke en baby, men en voksen mann som tiltrekker seg oppmerksomheten vår. Han heter Nikodemus, han er medlem av Det høye råd, og han har en uvanlig positiv innstilling til Jesus.

Jesus gir imidlertid denne positive og fromme mannen litt av et sjokk. "Du trenger å bli født på nytt", sier Jesus. "Du trenger en åndelig fødsel slik at du kan bli et Guds barn. Gud vil rett og slett gi deg et helt nytt liv - et liv du ikke har noen sjanse til å få til på egen hånd - uansett hvor mye du anstrenger deg for å ta deg sammen og bli from".

Og Nikodemus føler seg hjelpeløs. Like lite som han kunne medvirke da han ble født inn i denne verden kan han medvirke når han skal fødes inn i Guds Rike. Han må bare overgi seg og la det skje.

Det nye livet blir til ved at Jesus selv får komme inn i oss og skape noe helt nytt der inne. La oss se hva han sier om dette i Åp 3,20: "Se jeg står for døren og banker. Om noen hører min røst og åpner døren, da vil jeg gå inn til ham og holde måltid, jeg med ham og han med meg".

Når Jesus banker på, kan vi si "Kom inn! Jeg overgir meg til deg slik at du kan skape noe nytt i livet mitt og bli min Herre". Det er Jesus selv og hans Ånd som er det nye livet.

Det er en spesiell fødestue vi befinner oss i nå. Her samles mennesker som Jesus har banket på hos ved å sende dem sitt ord og sin Ånd. De sier "Kom inn!" Og Jesus kommer inn og gir dem et helt nytt liv. De blir gjenfødt - ved troen og ved dåpen.

Det går ikke an å være en kristen uten at Jesus har tatt bolig i oss ved sin Hellige Ånd: "Men dere er ikke i kjødet, dere er i Ånden så sant Guds Ånd bor i dere. Men om noen ikke har Kristi Ånd, da hører han ikke Kristus til. Dersom Kristus bor i dere, da er nok legemet dødt på grunn av synd, men Ånden er liv på grunn av rettferdighet" (Rom 8,9-10)

Alle som har blitt kristne har blitt gjenfødt og fått del i Ånden. Nå lever de under formaningen "Bli fylt av Ånden!".

Går vi til det nye testamente og spør hvordan vi blir gjenfødt, får vi to svar: Vi blir for det første gjenfødt når vi blir døpt. For det andre er det troen som gjenføder oss. Begge deler skal altså være med: "Den som tror og blir døpt, skal bli frelst", sa Jesus (Mark 16,16).

Dåpen er altså noe langt mer enn et høytidelig ritual. Dåpen formidler Den Hellige Ånd og gir et nytt liv. Nikodemus ble nettopp minnet om dette. "Den som ikke blir født av vann og Ånd, kan ikke komme inn i Guds rike" (Joh 3,5).

Frelst fra – frelst til.

Mens vi snakker om frelse, er det på sin plass å klargjøre hva vi blir frelst fra og hva vi blir frelst til.

Vi blir frelst fra et liv der vi er under syndens herredømme, fra Guds vrede og dom, og fra den evige fortapelse.

Vi blir frelst til et evig liv i et trygt og tillitsfullt forhold til Gud. Den dagen Jesus kommer igjen og skaper en ny himmel og en ny jord, skal vi få være sammen med ham i en tilværelse uten smerter, sorg, synd eller død.

Vi blir frelst ved å erkjenne at vi ikke har levd i et rett forhold til Gud, bekjenne våre synder og ta imot frelsen som Gud gir oss helt gratis i Jesus Kristus. Det er Jesu død og oppstandelse for vår skyld som har gjort de mulig for oss å bli frelst.

Er du frelst?

Professoren vi startet med å fortelle om, ble litt forvirret da han fikk dette spørsmålet.

Spørsmålet er imidlertid viktig. Hele vår framtid avhenger av hva vi svarer på det spørsmålet. Det kan bare besvares med "ja", "nei" eller "vet ikke". Det går ikke an å være "litt" eller "delvis" frelst. Enten er en det, eller en er det ikke.

Jeg håper inderlig at du ut fra det Guds Ord har vist deg kan svare "ja" på dette spørsmålet.

Dersom du ut fra det Guds Ord har vist deg vet at du må svare "nei", er du fortsatt under Guds vrede og dom selv om Jesus døde for deg. Da er du fremdeles bundet, og fordi du ikke har fått del i det nye livet, er du å betrakte som åndelig død.

Men en god nyhet er det: Du kan ennå bli frelst. Du har en frelser og Herre som døde for deg. Han ønsker inderlig at du skal kunne kjenne rettferdig fordi du har tatt imot ham og blitt ett med ham, og han står klar til å fjerne jernringen du har rundt halsen og gi deg del i gjenfødselen og det nye livet.

Dersom du rett og slett må svare "Vet ikke", så er det et ærlig svar. Men spørsmålet er alt for viktig til at du kan slå deg til ro med et "Vet ikke". Finn ut av det så snart som overhodet mulig.

5. Frelst av nåde – ved tro

Da vi gutter for 50 år siden eller mer var i slåsskamp og det forsmadelige skjedde at vi ble liggende underst mens han som hadde overtaket bent fram satt på oss og kunne gjøre hva han ville, var det bare én utvei: Vi måtte be om nåde. Det var ydmykende, men det ble stort sett respektert - selv om den som ba om nåde var den som provoserte og startet det hele.

Det var i alle fall slik for 50 år siden. Om det fortsatt er slik, er et annet spørsmål.

Ufortjent nåde

Den tv-reklamen som irriterer meg mest på for tiden, er den som slutter med ordene: "Fordi du har fortjent det".

Flere undersøkelser har vist at Norge er et av verdens beste land å bo i. Det er det all grunn til å være glad for. Men det provoserer meg at vi tror at vi har fortjent å ha det så godt! Jeg tror ikke vi har det. Vi skulle heller undre oss over det og takke Gud for det.

Bibelen gjør det i alle fall helt klart at vi ikke har fortjent noe i forhold til Gud.

Har Gud gitt oss et rikt liv, god helse, varme relasjoner og materielle velsignelser, har han gitt oss alt sammen helt ufortjent.

Frelsen er, om mulig, enda mer ufortjent. Hvorfor skulle Gud frelse og velsigne oss som stadig gjør opprør mot ham, skader og sårer våre medmennesker og bryter ned skaperverket? Hvorfor skulle han elske oss som i så liten grad elsker ham? Hvorfor skulle han investere noe i oss som i så liten grad viser interesse for å leve det livet han har skapt oss til å leve?

Frelsen har alltid vært ufortjent.

Slik var det allerede den gangen Gud frelste sitt folk fra slaveriet i Egypt og førte dem til et godt og fruktbart land.

Ikke en eneste gang sies det at Gud frelste dem fordi de var så edle, så fromme, eller så helhjertet i å søke ham.

Tvert imot. De var slett ikke fromme mens de var i Egypt. De hadde heller ikke gått mange skrittene ut av Egypt før de begynte å synde mot Gud, gjøre opprør mot ham, knurre og klage og i det hele tatt oppføre seg ganske dårlig. Men Gud gav dem likevel ikke opp.

Når de så etter 40 år avslutter vandringen og står øst for elven Jordan for å innta landet, minner Gud dem gjennom Moses om hvor fullstendig ufortjent det hele er (5 Mos 9,4-6). Dere må ikke finne på å tro at det er fordi dere er rettfærdige, sier han, og han sier det tre ganger etter hverandre for riktig å gni det inn. Dere er ikke engang ærlige, understreker han én gang. Så avslutter han salven med at de er et hårdnakket eller stridlynt folk som går sine egne veier og ikke lett lar seg korrigere.

Hvorfor frelser Gud dem da?

Det er bare én eneste grunn: Gud hadde lovet Abraham, Isak og Jakob å frelse deres etterkommere og føre dem inn i dette gode landet. Gud ville holde sitt løfte selv om folket mange ganger brøt sine løfter. Gud ville være trofast selv om folket var troløst.

I Det nye testamente leser vi fortellingen om den fortapte sønn (Luk 15,11-24). Han ber om å få utbetalt farsarven sin. Så drar han hjemmefra, sløser pengene bort og lever et liv i umoral og synd. Når pengene er brukt opp og han begynner å lide nød, blir han nødt til å svelge stoltheten og vende hjem igjen - skitten, pjusket og skamfull.

Men han var i alle fall ærlig og fornuftig nok til å vite at han ikke fortjente noe - ikke noe som helst. Han håpet bare på å få lov til å bli en tjener eller slave som kunne få tjene til livets opphold og slippe og sulte og ha det vondt. "Far, jeg har syndet mot Himmelen og mot deg. Jeg fortjener ikke lenger å være din sønn", planlegger han å si til sin far.

Men lenge før sønnen får sagt disse ordene, springer faren ham i møte. Han elsker denne slasken av en sønn, og vil ikke at han skal være slave, men sønn igjen.

La oss enda en gang i tankene vende tilbake til retterstedet Golgata der Jesus henger på korset og kanskje er i stand til å se utover folkemassen som har stimlet sammen.

Der kunne han se disiplene som han hadde vandret med og lært opp i flere måneder. Så snart det begynte å røyne på, hadde de vist seg både ynkelige og redde - to av dem fornektet til og med sin Herre og Mester.

Der så han Pontius Pilatus, Jerusalems mektigste mann. Hans vilje var nærmest lov for de fleste. Men han var så feig og ynkelig at han gav etter for mobbens krav om korsfestelse - og det på tross av at han ikke kunne finne noe skyld hos Mesteren.

Der var soldatene som ikke var mer berørt av stundens alvor enn at de kastet lodd om Jesu kappe og på den måten utfoldet seg i sin kalde materialisme.

Der var et folk som bare få dager i forveien hadde ropt "Hosianna, velsignet være ham som kommer i Herrens navn". Men hengivenheten stakk ikke særlig dypt. Nå hadde mange av dem nettopp vært med og ropt: "Korsfest, korsfest".

Tenkte Jesus noen gang: "Er det virkelig verdt å dø for disse? Har de virkelig fortjent at jeg gir mitt liv for dem?"

Hva så han i dem siden han kunne gi sitt liv for dem?

Vi blir nok en gang svar skyldig.

Den eneste vi får litt respekt for, var en av røverne som ble korsfestet samtidig med Jesus. "For oss er dommen rettfærdig, vi får bare igjen for det vi har gjort", sier han. Så henvender han seg til Jesus og sier: "Jesus, husk på meg når du kommer inn i ditt rike". Jesus svarte: "Sannelig, jeg sier deg: I dag skal du være med meg i Paradis" (Luk 23,41-43).

Paulus sier det slik i Rom 5,6-8: "Da vi ennå var svake, døde Kristus til fastsatt tid for ugudelige. Selv for en rettskaffen mann ville vel neppe noen gå i døden. Eller kanskje ville noen våge livet for en som er god. Men Gud viser sin kjærlighet mot oss ved at Kristus døde for oss da vi ennå var syndere".

Legg merke til at Jesus ikke døde for fromme, gode og rettfærdige mennesker. Han døde for "svake", "ugudelige", og "syndere". Han ventet ikke til menneskene hadde forbedret seg. Han døde for oss "mens vi ennå" var svake, ugudelige og syndere.

Det er ufortjent! Det er nåde!

Et av de mest kjente bibelvers er dette: "Men dersom vi bekjenner våre synder, er han trofast og rettfærdig, så han forlater oss syndene og rensar oss fra all urett" (1 Joh 1,9).

Når vi kommer til Jesus må vi, som den bortkomne sønnen og røveren på korset, bare innrømme at vi er syndere og ikke fortjener noe som helst. Det er når vi er villige til å innrømme dette, Gud frelser oss. I stedet for å stole på vår egen fortjeneste, begynner vi å stole på at Gud tilgir oss ene og alene fordi Jesus døde for oss. Det er dette som er "tro".

Ordet "nåde" betyr egentlig "gratis".

Frelsende tro

I Det nye testamente brukes ordet "tro" ofte som en motsetning til lovgjerninger. "Lovgjerninger" er noe vi gjør for å fortjene frelse.

Paulus resonnerer f. eks. på denne måten: "Den som gjør et arbeid, får lønn etter fortjeneste, ikke av nåde. Annerledes er det med den som ikke har gjerninger, men som tror på ham som erklærer den ugudelige rettfærdig. Han får rettfærdigheten tilegnet fordi han tror" (Rom 4,4-5).

Nok en gang: Dersom vi vil ha lønn etter fortjeneste fra Gud, blir vi fattige. Det vi fortjener, er bare dom og straff.

Dersom vi i stedet vil ta imot nåde og få noe vi overhodet ikke fortjener, blir vi rike. Derfor slutter vi å tro på og sette vår lit til oss selv, våre prestasjoner og "lovgjerninger". I stedet setter vi vår lit til Jesus som kom for å frelse syndere og gi dem evig liv.

Paulus sier noe lignende i Gal 2,16: "Men vi vet at et menneske ikke blir rettferdig for Gud på grunn av gjerninger som loven krever, men bare ved troen på Kristus Jesus. Derfor trodde også vi på Kristus Jesus så vi kunne erklæres rettferdige ved troen på Kristus, ikke på grunn av lovgjerninger. For ikke noe menneske blir rettferdig for Gud på grunn av lovgjerninger".

"Å tro" er det samme som "å sette sin lit til, stole på".

Det er én misforståelse som er nærliggende: Dersom vi ikke kan prestere gode gjerninger, men blir frelst av tro, så er det altså tro vi nå skal prestere. Dersom vi "tror nok", vil Gud gi oss frelse som belønning.

Men dette er altså en misforståelse. Det er nemlig ikke troens styrke det kommer an på. Det er troens retning, nemlig hvem vi tror på.

Derek Swann har i et lite hefte uttrykt det slik:

Tenk deg at det er noe i veien med bilen og at en hel gjeng med bilmekanikere, både profesjonelle og amatører, har gitt opp å finne feilen. Da lytter du med interesse når en av dine venner legger ut om den fantastiske bilmekanikeren som tar seg av hans bil. Med stor tilfredshet forteller han at mannen er et geni, han har aldri mislykkes i å finne feilen og rette på den. Vennen din sier at han har full tillit til denne bilmekanikeren og at han stoler på ham i ett og alt som har med bilen å gjøre.

Nå vil det aldri falle oss inn å si: "Jeg skulle ønske jeg kunne få en slik tro". Det ville være en helt irrelevant bemerkning. Det er ikke troen vi trenger, men bilmekanikeren. Troen kan ikke reparere bilen, men det kan en god mekaniker.

Bibelen skildrer en mann som fikk erfare at det ikke var troens styrke men troens retning som var avgjørende. Han kom til Jesus og spurte om han kunne hjelpe gutten hans som var plaget av en ond ånd (Mark 9,14-29).

"Om jeg kan", svarte Jesus. "Alt er mulig for den som tror".

Da ropte guttens far spontant: "Jeg tror".

Men så merket han antakelig at troen hans var både svak og mangelfull. Han måtte legge til: "Hjelp meg i min vantrø".

Gutten fikk hjelp – på tross av en vaklende tro.

"Tro er å komme til Jesus", sa ofte de gamle predikantene når de skulle beskrive den troen som frelser oss.

Vi kommer til Jesus når vi ber til ham og tar sjansen på at han vil gi oss alt gratis, uten fortjeneste og av bare nåde - enten det er frelse, utfrielse, kristen vekst eller nådegaver.

Lignelsen om fariseeren og tolleren sier også noe om dette.

"To menn gikk opp til templet for å be. Den ene var fariseer og den andre toller. Fariseeren stilte seg opp og bad slik: 'Gud, jeg takker deg for at jeg ikke er som andre mennesker...'". Så begynte han å ramse opp alt det han syntes var godt og bra i livet sitt.

Tolleren sto langt nede og ville ikke engang løfte blikket mot himmelen, men slo seg for brystet og sa: 'Gud vær meg synder nådig'.

Jeg sier dere: Tolleren gikk hjem rettferdig for Gud, den andre ikke. For den som setter seg selv høyt, skal settes lavt, og den som setter seg selv lavt, skal settes høyt" (Luk 18,10-14).

Fariseeren følte seg antakelig rik. Han trodde også på Guds nåde. Han tok ikke æren selv, men takket Gud for at han ikke var som andre mennesker.

Tolleren følte seg nok heller fattig der han sto. Han hadde ikke noe å vise til. Han hadde så få bevis for at Gud hadde gjort noe i livet hans. Han kunne ikke rose seg av åndelig vekst, og det var smått med rike opplevelser. Han kunne bare bekjenne at han var en synder.

Men det var likevel han som fikk gå beriket hjem. Han kom til Gud i tro, uten å ha noe å vise til. Og Gud gav han helt ufortjent sin rike nåde.

Det er en som har sagt at fariseerne tenkte slik om Guds nåde: "Dersom jeg bare kommer et skritt imot Gud, vil han komme 999 skritt imot meg".

En kristen er en som har oppdaget at til og med dette første skrittet er for vanskelig. Han våger å tro at Gud vil komme alle de 1000 skrittene imot ham.

Uansett hva du trenger fra Gud - frelse, helbredelse, åndelig fornyelse, kraft til tjenesten, ny frimodighet - vil Gud gi deg det gratis.

Når vi kommer til Jesus, er det aldri bare fordi vi har funnet på det selv. Tanken ville ikke engang ha streift oss dersom ikke Gud selv hadde tatt initiativet til det. "Ingen kan komme til meg uten at Faderen som har sendt meg, drar ham; og jeg skal reise ham opp på den siste dag", sa Jesus (Joh 6,44).

Når vi sier at vi må tro for å bli frelst, betyr det altså ikke at vi først må prestere tro på egen hånd, og på den måten gjøre oss kvalifisert til å ta imot frelsen. Troen er ikke et redskap vi tar imot frelsen med. Troen er en del av frelsen. Når vi begynner å føle oss tiltrukket av Jesus, har han allerede begynt å arbeide med oss og skape tro i oss.

Når dette går opp for oss, kan vi komme til Jesus med enda større trygghet. Gud ville aldri ha begynt å dra oss, dersom han ikke mente alvor. Og Jesus selv sa: "Den som kommer til meg, vil jeg ikke støte bort" (Joh 6,37).

Troen er ikke en gave vi gir til Gud. Den er tvert imot en gave han gir til oss.

Han har på en helt spesiell måte lovt å gi oss den gaven når vi hører eller leser hans ord. "Så kommer da troen av det budskapet en hører, og budskapet kommer av Kristi ord", sier Paulus (Rom 10,17).

Vi hjelper ikke noen til tro ved å mase på dem. Vi hjelper dem ved å forkynne for dem. Der Guds Ord blir lest eller hørt, skapes det tro!

Det er derfor foreldre forteller barna sine om Jesus. Det er derfor vi sender ut misjonærer. Det er derfor vi trykker Bibler og gir ut kristen litteratur.

Det er derfor forkynnelsen er en så uunnværlig del av det kristne fellesskapet.

Den troen som frelser oss, er den troen som kommer til Jesus og sier: "Jeg vet at jeg er en synder som ikke fortjener noe som helst fra deg. Men jeg tror at du gir meg frelse og evig liv helt ufortjent. I stedet for å stole på meg selv og mine prestasjoner, vil jeg i stedet stole på din kjærlighet og nåde".

Bedre enn andre mennesker?

Kristne beskyldes ofte for å gå rundt og tro at de er bedre enn andre mennesker. Hva skal vi si til det?

En kristen burde i alle fall vite at han eller hun bare er en synder som helt ufortjent har fått ta imot frelse og evig liv. Om han eller hun ikke har så mange riper i lakken, er det likevel et betydelig rustproblem. Om han eller hun ikke har syndet i praksis, så har han eller hun mange ganger ønsket å synde og hatt alle mulige syndige tanker og motiver.

Nei, en kristen har ikke noe å skryte av.

På den andre siden ville det jo være trist om ikke kristentroen hadde praktiske konsekvenser.

Det vil alltid komme opp nye løvetann i gressplenen uansett hvor mye vi luker. Men det er forskjell på en plen der det aldri lukes og en plen der det stadig lukes. Nye synder vil alltid spire fram hos både kristne og ikke-kristne. Men det bør være forskjell på en som bekjenner og beklager sine synder og en som ikke tar dem så nøye.

Det er ikke noe poeng å være bedre enn andre. Men det er et poeng å gjøre godt og elske Gud og sin neste. Ikke for å fortjene noe, men rett og slett fordi ens neste trenger det og Gud vil at vi skal ta vare på hverandre. (Se slutten av kapittel 8).

6. Hvem er Den Hellige Ånd?

Interessen for "åndelige" fenomener ser ut til å være betydelig. Det har blitt viktig å omgi seg med de riktige kraftfeltene og bli ladet opp av de rette energiene. Mange har erfaringer med healing, og mange har erfart at de kan dra på kurs som de synes gir økt livskvalitet både fysisk og psykisk.

Når Bibelen underviser oss om Den Hellige Ånd, ser vi også at det er snakk om en Ånd som forandrer livet vårt, en Ånd som kan helbrede og en Ånd som gir innsikt. Likevel har Bibelen en helt annen vektlegging en den vi er vant til i det vi i dag kaller "alternative miljøer".

Den Hellige Ånd har eksistert fra evighet av – slik som Faderen og Sønnen. Alt ved skapelsens begynnelse var han der.

For oversiktens skyld skal vi gjøre en veldig lang historie veldig kort:

Det gamle testamente nevner ofte Den Hellige Ånd. Men de aller fleste gangene er det i forbindelse med utrustning til tjeneste. Det var konger, profeter og andre viktige ledere som Ånden gav gaver til å stå i disse tjenestene.

Profetene så imidlertid fram mot en ny tid – en tid da Den Hellige Ånd skulle utøses over alle mennesker (Joel 3,1ff; Esek 36,24ff).

Også i evangeliene møter vi Den Hellige Ånd.

Men det var først den siste kvelden før Jesus døde, han brukte mye tid på å undervise dem om ham. Han fortalte dem om en annen Talsmann som skulle være både hos dem og i dem.

Det var nettopp dette som skjedde i pinsen. Apostlene "ble fylt av Den Hellige Ånd. Og de begynte å tale i andre tungemål etter som Ånden gav dem å forkynne" (Apg 2,4).

Forkynnelsen munnet ut i oppfordringen: "Vend om og la dere døpe i Jesu Kristi navn, hver og en av dere, så dere får tilgivelse for syndene, og dere skal få Den Hellige Ånds gave" (Apg 2,38). Nå ble Ånden gitt ikke bare til mennesker med en spesiell tjeneste. Fra pinse av har Ånden blitt gitt til alle Guds barn. Det går faktisk ikke an å være et Guds barn uten å ha fått Den Hellige Ånd (Rom 8,9-10).

Har du forresten tenkt over at det aller første som skjedde etter at Ånden var utøst over disiplene, var misjon. Evangeliet ble forkynt på hele 12 ulike språk.

La oss lese fra artikkel 14 i Lausanne-pakten:

"Vi tror på Den Hellige Ånds kraft. Faderen sendte sin Ånd for at han skulle vitne om Sønnen. Uten hans vitnesbyrd er vårt nytteløst. Overbevisning om synd, tro på Kristus, ny fødsel og vekst i kristenlivet er alt sammen hans verk.

Videre er den Hellige Ånd en misjonerende Ånd. Derfor skulle evangelisering springe spontant ut fra en åndsfylt kirke. En kirke som ikke er en misjonerende kirke, motsier seg selv og slukker ut Ånden. Verdensomfattende evangelisering vil være en realistisk mulighet bare dersom Ånden fornyer den kristne kirke i sannhet og visdom, tro, hellighet, kjærlighet og kraft.

Derfor oppfordrer vi alle kristne til å be om å bli fylt av Guds Ånd, slik at alle Andens frukter må bli synlige i hele hans folk, og alle hans gaver må berike Kristi legeme. Først da vil hele kirken bli et brukbart redskap i hans hånd, så hele jorden kan høre hans røst".

Jesu Ånd

La oss gå tilbake til den siste kvelden Jesus var sammen med disiplene sine før han ble korsfestet. Avskjedstalen han holdt for dem, var ganske lang. Den strekker seg over tre kapitler, kapittel 14, 15 og 16, i Evangeliet etter Johannes. I denne

avskjedstalen forteller han dem at han ikke lenger skal være sammen med dem i legemlig skikkelse. Han vil likevel fortsatt være sammen med dem! Han som er Talsmann nr. 1, vil gi dem en Talsmann nr. 2, nemlig Den Hellige Ånd.

La oss lese fra denne avskjedstalen: *"Jeg vil be Faderen, og han skal gi dere en annen talsmann, som skal bli hos dere for alltid: sannhetens Ånd. Verden kan ikke ta imot ham, for verden ser ham ikke og kjenner ham ikke. Men dere kjenner ham; han blir hos dere og skal være i dere. Jeg skal ikke la dere bli igjen som foreldreløse barn. Jeg kommer til dere"* (Joh 14,16-18).

Så å si i samme pust som Jesus taler om Talsmannen, sier han *"Jeg kommer til dere"*. I mange av avskjedstalens avsnitt om Talsmannen ser vi denne enheten mellom Jesus og Ånden. Den Hellige Ånd er Jesu Ånd. Den Hellige Ånd er Jesus iblant oss.

Det skulle ikke være noe tap for disiplene at Jesus forlot dem i legemlig skikkelse. *"Det er det beste for dere at jeg går bort"*, sa han, *"for dersom jeg ikke går bort, kommer ikke Talsmannen til dere"* (Joh 16,7).

Men tilbake til preposisjonene "hos" og "i": *"Han blir hos dere og skal være i dere,"* sa Jesus. Disiplene skulle leve i Ånden, og Ånden skulle være i dem.

Siden pinse har dette gjeldt alle kristne. Se f. eks. Rom 8,9-10: *"Dere er i Ånden, så sant Guds Ånd bor i dere. Den som ikke har Kristi Ånd, hører ham ikke til"*.

Det er noen som har prøvd å forklare preposisjonene "hos" og "i" ved å si at når vi senker en bøtte ned i en brønn, så er både bøtta i vannet og vannet i bøtta. Bildet er ikke så dumt. Som kristne er vi omsluttet av Ånden. Og Ånden har tatt bolig i oss.

Kanskje har du allerede lagt merke til at vi bruker pronomenet "han" når vi snakker om Ånden. Den Hellige Ånd er nemlig ikke en upersonlig kraft. Han er en person med personlige egenskaper. Han overbeviser oss om at Jesus er Guds Sønn, han går i rette med oss, han blir bedrøvet over våre synder, han trøster oss, osv.

Hva gjør Den Hellige Ånd

Den Hellige Ånd kaller på oss. Når vi leser evangeliene ser vi gang på gang at det ikke var menneskene som tok initiativ til å søke Jesus, men han som søkte dem. *"Følg meg!"*, sa han, og disiplene fulgte ham.

"Dere har ikke utvalgt meg, men jeg har utvalgt dere og satt dere til å gå ut og bære frukt" sa han til disiplene i den avskjedstalen vi allerede har sitert fra (Joh 15,16). Paulus hadde overhodet ingen planer om å bli en kristen. Men Jesus stoppet ham i ørkenen og gav han et umissforståelig kall.

På samme måte er det i dag Den Hellige Ånd som tar initiativet til å presentere Jesus for oss og begynner å kalle oss til å overgi oss til ham og følge ham.

Luther sier det slik når han skal forklare hva vi mener når vi bekjenner "Jeg tror på Den Hellige Ånd" i trosbekjennelsen vår: *"Jeg tror at jeg ikke av egen fornuft eller kraft kan tro på Jesus Kristus, min Herre, eller komme til ham. Men Den Hellige Ånd har kalt meg ved evangeliet, opplyst meg med sine gaver, helliggjort og bevart meg i den rette tro"*.

Når et menneske får lyst til å komme til Jesus og bli en kristen, er det fordi Jesus har tatt initiativ gjennom sin Hellige Ånd. *"Alle de som Faderen gir meg, kommer til meg, og den som kommer til meg, vil jeg ikke støte bort"* (Joh 6,37). Når Gud kaller, kan du altså trygt komme. Han vet allerede hvem du er, og allerede før han kalte deg, ville han ha deg som sitt barn.

Når Talsmannen kommer, sier Jesus, skal han *"gå i rette med verden og vise den hva som er synd, rett og dom. Synden er at de ikke tror på meg, retten får jeg fordi jeg går til Faderen så dere ikke lenger ser meg, dommen er at denne verdens fyrste er dømt"* (Joh 16,8-10).

Synd er først og fremst at vi ikke vil ha noe med Jesus å gjøre og tro på ham. Jesus har nå gått til Faderen og inntatt dommersetet og fått retten. Dommen er at Den ondes dager er talte og at all synd og ondskap en dag skal ryddes ut.

Den Hellige Ånd gjenföder oss. Det å være en kristen er ikke å ta seg sammen og prøve å tenke som en kristen, snakke om en kristen, oppføre seg som en kristen og handle som en kristen. Det ville bli bare stress og mas og først og fremst utfordringene våre skuespillertalenter. Det er ikke vi selv som skal skape det nye livet.

Det er Gud som skaper det nye livet. Han forandrer oss ikke først og fremst utenfra. Han gjør det innenfra ved at Jesus tar bolig i oss og får lov til å prege livet vårt.

Det fortelles at en psykolog en gang adopterte en apekattunge og begynte å oppdra denne samtidig som han oppdro sin egen nyfødte sønn.

Til å begynne med klarte apekatten seg riktig godt. Den lærte å gå, den lærte å spise med kniv og gaffel, den lærte å gjøre kunster og meget annet som det vesle mennesket ikke hadde noen muligheter for å mestre.

Men etter en stund stagnerte apekatten og mennesket overtok ledelsen. Det lille barnet kunne til og med lære ting apekatten ikke hadde noen muligheter for: Det lærte både å tenke som et menneske, tale som et menneske og mye annet. Mennesket var nemlig noe helt annet enn en apekatt.

Det kan være vel og bra å ta seg sammen av og til. Skipper tak kan vi også ha nytte av. Men vi kan altså ikke bare ta oss sammen og leve det nye livet. Det nye livet er noe som bare Gud kan gi. Og han gir oss det helt gratis uten at vi har fortjent noe som helst.

Kanskje må vi understreke enda sterkere: Du må ikke klare å leve som en kristen for å få Den Hellige Ånd. Du trenger tvert imot Den Hellige Ånd for å kunne leve som en kristen.

Bibelen sier at gjenfødselen skjer når vi blir døpt og at dåpen er begynnelsen på det nye livet.

Jesus gav en gang sine tilhørere følgende invitasjon: *"Den som tørster, la han komme til meg og drikke. Den som tror på meg, fra hans indre skal det, som Skriften har sagt, renne strømmen av levende vann"*. Så står det videre: *"Dette sa han om den Ånd de som trodde på ham, skulle få"* (Joh 7,37-39)

Invitasjonen gjelder fremdeles. Også i dag vil Jesus gi oss del i et helt nytt liv. Du får det ved personlig frammøte. Og du er mer enn velkommen.

Ordet og sakramentene. Det nye testamente lærer oss at Den Hellige Ånd først og fremst gjør sin gerning gjennom Guds ord og det vi kaller sakramentene – dåpen og nattverden.

Når Paulus skal minne menigheten i Galatia om hvordan de fikk Den Hellige Ånd, sier han det slik: *"Svar meg nå på en ting: Fikk dere Ånden på grunn av lovgjerninger, eller var det ved å høre og tro?"* (Gal 3,2). For Paulus var svaret tydeligvis opplagt: De fikk Ånden ved å høre Guds ord og tro på Jesus.

Allerede den første pinsedagen oppfordret Peter folk til å bli døpt og ta imot Den Hellige Ånds gave. I nattverden formidler Ånden ny tilgivelse og samfunn med Jesus.

Åndens frukt. Nok en gang: Det er Jesu Ånd som har tatt bolig i oss. Da er det bare naturlig at den vil prege oss slik at vi mer og mer får Jesu sinnelag. Det er dette vi kaller "Åndens frukt". Vi kan også kalle det "helliggjørelse".

Paulus beskriver Åndens frukt på denne måten: *"Men Åndens frukt er kjærlighet, glede, fred, overbærenhet, vennlighet, godhet, trofasthet, tålsumhet og selvbeherskelse"* (Gal 5,22).

Når jeg ser denne listen, ser jeg at Ånden fremdeles har en stor jobb å gjøre for å få meg til å bli slik. Jeg er på ingen måte fredigbehandlet. Men jeg kan være helt trygg på at Ånden vil fortsette å behandle meg. Han sier ikke til meg at "Siden du er den du er, Gunnar, så gir jeg opp å forandre noe i livet ditt".

Jesus har forandret mennesker før. Et par av hans disipler var kjent for å være rimelig hissig. En av dem døde som "kjærlighetens apostel". Det gir håp.

Åndens utrustning til tjeneste. Så ønsker Den Hellige Ånd å utruste oss til tjeneste. Det er i denne forbindelsen vi snakker om "nådegaver".

Mens Gud gir de samme fruktene til alle kristne, gir han oss helt forskjellige nådegaver.

Menigheten sammenlignes nemlig med et legeme. Og et legeme har mange ulike lemmer. Det har hender og føtter, øyne og ører. Disse lemmene kan ikke erstatte hverandre! Tvert imot, de er avhengige av hverandre og trenger hverandre. Så når Gud utrufter deg og meg forskjellig og gir oss ulike nådegaver, er det fordi vi har behov for det mangfoldet.

Paulus nevner mange forskjellige nådegaver i 1 Kor 12,8-11: *"Ved Ånden blir det gitt den ene å forkynne visdom, en annen får ved den samme Ånd å meddele kunnskap. En får en særskilt trosgave ved den samme Ånd, en annen får den nådegave å helbrede ved den ene og samme Ånd, og én får kraft til å gjøre mektige gjerninger. En får den gave å tale profetisk, en annen å bedømme åndsåpenbaringer, én får ulike slag av tungetale, en annen tydning av tungetale. Alt dette virker den ene og samme Ånd, som deler ut sine gaver til hver enkelt, slik han vil"*.

Igjen må vi understreke: Disse gavene gis heller ikke som belønning for lang og tro tjeneste. De er utgangspunktet og forutsetningen for en lang og tro tjeneste.

Bibelen utfordrer oss til å be om å få del i disse nådegavene. De gis for at menigheten skal bli oppbygget og for at menigheten skal kunne gjøre de gjerninger Jesus gjorde da han vandret omkring på jorden.

Det er bare én av disse gavene som gis for ens egen skyld, ikke for fellesskapet: Det er den tungetalen som er til personlig bruk.

Nådegaver er noe annet enn naturgaver.

Naturgaver er noe vi er født med. Noen av oss har god sangstemme, noen en fantastisk evne til å komme i kontakt med andre, noen er dyktige til å administrere og viser gode lederegenskaper. Siden det er Gud som har gitt oss naturgavene, er det sikkert meningen at også de skal brukes til hans ære. Som regel kalles vi til tjenester som ligger i forlengelsen av naturgavene.

Men naturgaver er aldri tilstrekkelige når vi skal føre mennesker til tro, gjøre dem til disipler og bevare dem i troen. Ingen blir overbevist om synd, ingen begynner å tro på Jesus, ingen blir gjenfødt og ingen vokser som kristne dersom ikke Den Hellige Ånd virker. Det kan nok hende at en av natur er utstyrt med en sangstemme som kan gjøre folk både rørt og beveget, men det er ikke det samme som at de blir omvendt. Det at du lett kommer i kontakt med andre, betyr ikke uten videre at du synes det er lett å vitne for dem. En menighet som er godt administrert, behøver ikke nødvendigvis være en menighet der folk blir omvendt og fornyet. Er du utstyrt med mange og store naturgaver, skal du få takke Gud for dem. Men tro ikke at de er tilstrekkelige i Guds rikes sammenheng.

Det er også mange eksempler på at Gud har kalt mennesker til tjenester de ikke har hatt naturlige forutsetninger for. Ingen av disiplene hadde naturgaver som passet til tjenesten de ble kalt til. Dessuten, nådegavelistene i 1 Kor 12 nevner mange nådegaver som det ikke finnes naturlige forutsetninger for hos noe menneske. Både helbredelse, kraftige gjerninger, tungetale, tydning av tunger og profeti er gaver ingen har naturlige forutsetninger for.

Ånden peker på Jesus. Jesus understreket at Åndens viktigste gerning er å peke på ham, vise oss hvem han er og gjøre ham kjent. *"Men Talsmannen, Den Hellige Ånd, som Faderen skal sende i mitt navn, han skal lære dere alt og minne dere om alt jeg har sagt dere"* (Joh 14,26). *"Han skal forherlige meg, for han skal ta av det som er mitt, og forkynne det for dere"* (Joh 16,14). På samme måte som Jesus viser oss hvem Faderen er, viser Ånden oss hvem Jesus er.

Den hellige Ånd vil veilede oss til den fulle sannheten (Joh 15,13). Det er ikke noe poeng at vi hele livet skal leve på en ureflektert og unyansert barnetro. Gud ønsker at vi skal tilegne oss

en reflektert og nyansert tro som får med seg mest mulig av det Bibelen sier om Gud, oss selv og livet vi lever. *"Men vi har ikke fått verdens ånd, men den Ånd som er fra Gud, for at vi skal kjenne det som Gud i sin nåde har gitt oss"* (1 Kor 2,12).

Bli fylt av Ånden

Er du en kristen, har Jesus tatt bolig i deg ved sin gode Hellige Ånd. Da er du et Guds barn, og det er du 100%. Da er du 100% rettferdiggjort og 100% gjenfødt. Du kan ikke være mer eller mindre rettferdiggjort eller gjenfødt. Her er det et enten - eller. Enten er du rettferdiggjort og gjenfødt, eller du er det ikke. Du kan ikke bli mer rettferdiggjort eller mer gjenfødt.

Derimot kan du vokse både når det gjelder helliggjørelse og utrustning. Du kan i enda større grad få del i Åndens frukt og bli lik Jesus. Og du kan få enda mer utrustning og kraft til tjenesten.

Det er nettopp dem som allerede er kristne som får formanningen *"Bli fylt av Ånden"* (Ef 5,18). Og dette er tydeligvis ikke noe som skjer en gang for alle. *"Bli stadig fylt av Ånden"*, ville være en enda mer korrekt oversettelse av dette bibelverset. Apostlenes gjerninger gir også eksempler på at de samme menneskene kan bli fylt av Ånden flere ganger (Sml. 2,4 og 4,31; 9,17 og 13,9).

Legg merke til at vi snakker om *"å bli fylt av Ånden"*, ikke om *"å bli døpt med Ånden"*. Alle kristne ble nemlig døpt med Ånden den dagen de ble kristne og tok imot dåpen med vann. Men uansett hvor lenge vi har vært kristne, trenger vi oppfordringen: *"Bli fylt av Ånden"*.

Og hvordan blir vi så fylt av Ånden? Svaret er ved å holde seg til Ordet og til sakramentene. Så skal vi få be om og *"strebe etter"* alt det Ånden har å gi (1 kor 12,31 og 14,1)

Oppstandelsens Ånd

Det hele startet altså ved at Den Hellige Ånd tok initiativet til å kalle oss, vise oss hvem Jesus er og få oss til å komme til ham.

Den Hellige Ånds gjerning er imidlertid ikke slutt før vi er hjemme hos Gud i himmelen.

Paulus beskriver den veldige makt som er i Guds menighet slik: *"Med denne veldige makt og styrke reiste han Kristus opp fra de døde og satte ham ved sin høyre hånd i himmelen"* (Ef 1,19-20).

Det er denne oppstandelseskraften som virker på oss som lever *"i Ånden"* og *"i Kristus"*.

Fra Luthers lille katekismus

"Jeg tror at jeg ikke av egen fornuft eller kraft kan tro på Jesus Kristus, min Herre, eller komme til ham. Men Den Hellige Ånd har kalt meg ved evangeliet, opplyst meg med sine gaver, helliggjort og bevart meg i den rette tro, - på samme måte som han kaller, samler, opplyser og helliggjør hele den kristne kirke på jorden og bevarer den hos Jesus Kristus i den rette, ene tro. I denne kirke gir han hver dag meg og alle troende rikelig forlatelse for all synd. På den ytterste dag skal han vekke opp meg og alle døde og gi meg og alle troende i Kristus evig liv. Det er både sant og visst" (Forklaringen til tredje artikkel i den apostolske trosbekjennelse)

Treenigheten.

Gjennom hele kirkehistorien har kirken bekjent en treenig Gud. Den har hevdet at Faderen, Sønnen og Den Hellige Ånd samtidig er både tre avgrensede personer og en eneste treenig Gud. Selv om de tre personene utgjør én guddom, betegner vi som regel Faderen som *"Skaperen"*, Sønnen som *"Frelseren"* og Den Hellige Ånd som *"Trøsteren"*

Kirken har aldri hevdet at dette er forståelig. Den har heller ikke holdt fast på denne læren fordi den har så stor trang til teologiske spekulasjoner. Den har rett og slett hevdet det fordi Bibelen selv sier det. Dersom en skal ta alle bibelstedene på alvor, må en bare si det slik som våre gamle trosbekjennelser sier det.

I kapitlet *"Hvem er Jesus?"* så vi mange eksempler på at Jesus identifiserte seg med Faderen. I dette kapitlet om Den Hellige Ånd, har vi sett at Jesus identifiserer seg med Ånden. Vi har sett på Rom 8,9-10 der uttrykkene *"Ånden"*, *"Guds Ånd"* og *"Kristi Ånd"* framtrer som synonymer.

I det hele tatt, begynner vi å lete i Det nye testamente finner vi en mengde vers som forteller om Faderens enhet med Sønnen, Sønnens enhet med Ånden, Åndens enhet med Faderen og enheten mellom alle tre personene i guddommen.

Jeg avslutter med å sitere Kjell Olav Sannes:

Treenighetslæren er altså slett ikke uttrykk for en ubibelsk filosofisk spekulasjon om Gud. At vi taler om Faderen, Sønnen og Helligånden som tre "personer" og om Den ene Gud som et guddommelig "vesen" er altså ikke filosofi, men én av flere måter å uttrykke denne bibelske læren på. – Det er vanskelig å forstå dette med tanken; det er og blir et paradoks for oss, som Guds tanker jo i det hele er høyere enn våre tanker (Jes 55,9)

Med denne læren som et sammenfattende uttrykk for Bibels lære om Gud blir mange ting klarere: Når vi blir døpt "til Faderens og Sønnene og Den Hellige Ånds navn (Matt. 28,19; se også Tit 3,4-6) er det Gud selv som tar seg av oss. – Da blir det klart at vi kan be, ikke bare til Faderen, men også til Sønnen (Joh. 14,14; Fil 2,10), og selvsagt også til Ånden, selv om dét ikke sies direkte i Bibelen. Og bare slik blir det forståelig at Guds velsignelse kan tilsies oss med ordene fra 2. Kor. 13,13: "Herren Jesu Kristi nåde, Guds kjærlighet og Den Hellige Ånds samfunn være med dere alle!"

7. Bibelen – Guds Ord

Et helt bibliotek.

Bibelen er ikke bare én bok. Den er et helt bibliotek.

Det gamle testamente inneholder 39 bøker.

Noen av bøkene kaller vi "De historiske bøker" rett og slett fordi de framstiller Israels historie. De forteller oss hvordan Gud frelste og ledet sitt folk. Det var ikke et spesielt fromt folk han hadde valgt seg ut. Tvert imot, det var et folk som stadig gjorde opprør og aldri hadde lyst til å følge ham lenge om gangen. Men Gud gav ikke opp. Han talte til rette, og han trøstet. Han straffet, og han frelste. Selv om folket var troløst, var Gud trofast. Han ville oppfylle sine løfter til dem.

Profeter kaller vi dem som sto fram med budskap fra Gud i en rekke ulike historiske situasjoner. De talte både til dom og frelse. De forkynte dom fordi folket vendte Gud ryggen og begynte å dyrke avguder i stedet, fordi de ble grådige materialister som bare tenkte på seg selv, og fordi de ikke levde etter Guds bud på det seksuelle området.

Profetene så også for seg en frelserskikkelse som skulle komme med noe helt nytt. De så rett og slett fram mot Jesu komme.

Vi finner 16 profetbøker i Det gamle testamente

De poetiske bøkene inneholder blant annet Det gamle testamentes salmebok og bønnebok. Her kommer folket fram for Gud med sine spørsmål, klager og sorger, og de kommer med sin glede og takknemlighet.

Selv om disse bøkene er mye mer enn 2000 år gamle, kan vi kjenne oss igjen i dem. Kulturen vi lever i, er veldig forskjellig fra den gang. Men vi mennesker er lett gjenkjennelige uansett hvor i historien eller geografien vi befinner oss. Vi er fremdeles ikke spesielt fromme. Vi gjør fremdeles opprør mot Gud. Vi trenger fremdeles frelse. Og Gud er fremdeles den samme trofaste. Han er i går, i dag og til evig tid den samme. Han møter fremdeles synden med dom, men den angrende synder med frelse.

Det nye testamente inneholder 27 bøker.

Fire evangelier og Apostlenes gjerninger er de historiske bøkene. Evangeliene forteller oss om Jesu liv og hvordan han møtte mennesker. Apostlenes gjerninger forteller hvordan mennesker gjennom apostlene kom til tro over store deler av det romerske riket.

De 21 brevene er brev apostlene skrev til ulike menigheter. Brevene vil hjelpe de kristne til å vokse i troen på Kristus og vokse i kjærlighet og gode gjerninger. De vil også hjelpe de kristne til å se forskjell på dem som lærte rett om Jesus og dem som ikke lærte rett. (se avsnittet "Sann Gud og sant menneske" i kapittel 3.) Og det viktigste av alt: De vil hjelpe de kristne til å holde fast på at vi ikke har noen mulighet til å bli frelst ved lovoppfyllelse og gjerninger, men bare av nåde og tro på grunn av det Jesus gjorde for oss.

Den siste boken, Johannes åpenbaring, forteller oss om framtiden, Jesu gjenkomst, den gamle jordens undergang og den nye jord under en ny himmel. En aktuell bok i en tid da ikke bare de kristne, men også de såkalte vitenskapsmenn, ser verdens undergang som en realistisk mulighet.

Vi kan si det samme om Det nye testamente som vi sa om Det gamle. Selv om vi lever i en annen kultur, er det lett å kjenne seg igjen. Menneskenaturen har ikke forandret seg så mye på 2000 år, og Gud er fremdeles den samme han også.

Ingen tilfeldig tilblivelse

Hvordan bøkene i Det gamle testamente ble til og ble samlet, er det ikke plass til å komme inn på her. Men det er en interessant historie.

Vi skal heller ta oss tid til å si litt om samlingen av bøkene i Det nye testamente.

Har du hørt at det var kirkemøtet i Nicea som med knapt flertall besluttet hvilke bøker som skulle være med i Det nye testamente? I så fall har du hørt noe som det er veldig populært å hevde. Det er bare ikke sant. Kirkemøtet i Nicea hadde overhodet ikke Det nye testamentes bøker på sakslisten sin.

Allerede i god tid før år 100 var Paulus' brever samlet. Brevene er alle skrevet bare 20-35 år etter Jesu himmelfart.

Evangeliene ble til i tiden fra år 60 til ca. år 100. De var tydeligvis samlet allerede før år 140, for da ble de alle sammen sitert av ulike kristne forfattere.

Jeg har lyst til å ta med noen ord fra Bart D. Ehrman som har solide kunnskaper om disse skriftene: "De eldste og beste kildene vi har til å vite noe om Jesu liv, er ... de fire evangeliene i Det nye testamente, Matteus, Markus, Lukas og Johannes. Denne oppfatningen finner man ikke bare hos kristne historikere som setter Det nye testamente og dets historiske verdi høyt. Dette synet deles av alle – og av alle slags – seriøse historikere som forsker på antikken, fra evangeliske kristne til hardbarkede ateister ... Til syvende og sist er det kildene vi finner innenfor Nytestamentets kanon som gir mest og best informasjon". (Sisert fra Oskar Skarsaune: "Den ukjente Jesus", Avenir Forlag side 227-228).

Det er noen som tror at vi som lever ca 2000 år etter Kristus vet så mye bedre enn dem som levde bare et par tiår etter ham og som hadde opplevd ham i levende live. Det er, etter min mening, en dristig tro.

Det meste av kanon var fastlagt allerede før år 200, og det på tross av at den endelige avgrensningen ikke ble fastslått før det siste tiåret før år 400. Det var riktignok noen ganske få skrifter det var debatt om. Men de aller fleste var det overhodet ikke debatt om.

Når en avgjorde hvilke skrifter som skulle ha kanonisk autoritet, var det særlig følgende tre prinsipper en gikk ut fra, prinsipper som er en god garanti mot tilfeldigheter:

- a) Skriftet skulle være skrevet eller diktert av en apostel eller en aposteldisippel.
- b) Det skulle være anerkjent og brukt i de viktigste menighetene, og ha en betryggende utbredelse.
- c) Det måtte samsvare med det apostoliske Kristus-vitnesbyrd, det vil si at det ikke måtte avvike fra det apostlene var kjent for å forkynte.

Det var altså ikke mange tilfeldigheter som avgjorde at Det nye testamente ble slik det ble.

Vi skal ikke underslå at det i dag er populært å hevde at det er andre skrifter som *burde* ha kommet med. Noen av dem bærer til og med apostlers navn, som f. eks. Thomasevangeliet og Judasevangeliet. Men disse skriftene ble skrevet mye senere enn de skriftene i har i Det nye testamente. Når en leser dem, ser en også fort at de er veldig forskjellige fra skriftene i Det nye testamente. De er likesom for fantastiske og for åndelige. De bærer mye mer preg av legendedannelse enn av historiske opplysninger. Men nå er vi igjen inne på et stort og omfattende felt vi bare må forlate så å si med det samme vi har kommet inn på det.

Guds ord

Bibelen har altså blitt til gjennom en lengre prosess. Ulike personer med ulik stil har gitt sine bidrag til den.

Når vi likevel kaller Bibelen "Guds ord" er det fordi apostlene og profetene hadde en spesiell autoritet. Gud hadde gitt dem et budskap som de skulle formidle videre. De var ikke sendt ut for å si det de selv hadde på hjertet. De var ikke sendt ut for å være originale og moteriktige. De var sendt ut for å formidle et budskap fra Gud, og det budskapet skulle gjengis korrekt.

Det er det vi tenker på når vi sier at Bibelen er "inspirert". Når Paulus taler om Det gamle testamente sier han: "*Hele skriften er inspirert av Gud og nyttig til lærdom, til overbevisning, til rettledning, til opptuktelse i rettferdighet, for at Guds menneske kan være fullkomment, satt i stand til all god gjerning*" (2 Tim 3,16-17).

Både salmediktere, kristne forfattere og forkynnere har opp gjennom tidene gitt oss mange gode og oppbyggelige tanker. Men de stiller i en helt annen klasse enn de bibelske skriftene. Det er bare Bibelen som taler med profetisk og apostolisk autoritet. Det forkynnere, salmediktere og forfattere for øvrig sier, må bare godtas så lenge det stemmer med Bibelen – uansett hvor fromme skribentene er.

Ordet skaper tro.

Ingen mennesker begynner å tro på Faderen, Sønnen eller Den Hellige Ånd helt av seg selv. Det var vi inne på i forrige kapittel der temaet var Den Hellige Ånd. Det er Den Hellige Ånd som skaper troen i oss, og han gjør det gjennom Guds Ord.

Noen har fått høre om Jesus allerede mens de satt på fars eller mors fang. Noen har lært Gud å kjenne på søndagsskolen. Andre hører om Gud først når de har kommet i voksen alder. Og vi vet at det er mennesker som til sin store overraskelse har kommet til tro fordi de grep fatt i en Bibel som lå i nattbordskuffen på hotellet de tok inn på. Men ingen begynner å tro helt av seg selv – i alle fall ikke på Bibelens Gud.

Jeg har selv erfart noe av dette. Det var en skolekamerat som nærmest tvang meg med på et kristent møte. Det jeg hørte der, gjorde inntrykk. Jeg begynte, til min store overraskelse, å tro. Det var ingen som tvang meg. Guds ord bare overbevist meg litt etter litt.

"Så kommer da troen av forkynnelsen som en hører, og forkynnelsen som en hører, kommer ved Kristi ord", sier Paulus (Rom 10,17).

Derfor har kirken til alle tider har sendt ut evangelister og misjonærer. Og derfor vi helt siden Gutenberg begynte å trykke bøker, har delt ut Bibler i nesten alle deler av verden.

Dessverre er det eksempler på at noen har brukt vold for å tvinge mennesker til tro. Det skjedde blant annet da kristendommen ble innført til vårt eget land. Men det er altså ikke slik det skal være. Tvang og manipulasjon er ikke av det gode. Troen må komme av seg selv når Ordet blir lest eller hørt.

Ordet formidler Guds Ånd.

Den Hellige Ånd har på en helt spesiell måte knyttet seg til Guds Ord. Når vi hører eller leser det, engasjeres ikke bare vår egen tanke og vår egen fornuft. Den Hellige Ånd begynner å påvirke oss slik at vi begynner å se Jesus for vårt indre blikk.

Tilbake til et avsnitt fra Paulus vi også stoppet ved i forrige kapittel: Da Paulus skrev til menigheten i Galatia, skrev han til kristne som tydeligvis trodde at de fikk Den Hellige Ånd som belønning for gode gjerninger eller som belønning for at de klarte å leve etter Guds lov slik den står i Det gamle testamente. Da må Paulus stille dem det vi kaller et retorisk spørsmål: *"Bare dette vil jeg få vite av dere: var det ved lovgjeringer dere fikk Ånden, eller var det ved å høre troen forkynt?"* *"Når Gud altså gir dere Ånden og gjør kraftige gjerninger blant dere, gjør han det ved lovgjeringer eller ved at dere hører troen forkynt?"* (Gal 3,2 og 5). Paulus vet at de han skriver til har svaret på disse spørsmålene. De vet innerst inne at Ånden formidles gjennom Guds Ord.

Ordet knytter oss til Jesus.

Går vi enda en gang tilbake til Galaterbrevet, ser vi at det Paulus ønsket med sin forkynnelsen var å "male Kristus for øynene våre som korsfestet" (Gal 3,1). Når vi leser eller hører fra Bibelen, blir altså Jesus tydelig for oss.

Det nye testamente forteller oss mange ganger at det er en nær forbindelse mellom Jesus og Ordet. I det vi kaller "Prologen" i Johannes-evangeliet presenteres Jesus rett og slett som Ordet. *"I begynnelsen var Ordet. Ordet var hos Gud og Ordet var Gud"* (Joh 1,1)

Det var viktig for Jesus at disiplene hans tok vare på det han sa. *"Hvis dere blir i mitt ord, er dere virkelig mine disipler. Da skal dere kjenne sannheten, og sannheten skal gjøre dere fri"* (Joh 8,31).

Det sies kanskje enda sterkere i et av brevene til Johannes. *"La det som dere har hørt fra begynnelsen, få bli i dere. Dersom det dere har hørt fra begynnelsen, blir i dere, vil også dere være i Sønnen og i Faderen. Og dette er det han har lovet oss: det evige liv"* (1 Joh 2,24-25).

Bruksanvisning til livet

Når en fabrikk sender ut et produkt, følger det ofte med en bruksanvisning. Dersom produktet brukes riktig, vil det forhåpentligvis fungere godt i lange tider. Bruker en derimot håndmikseren eller vaskemaskinen til å blande sement, vil de bli utslitt og utbrukt lenge før tiden. Det var ikke dette de var laget for.

Bibelen er en slik bruksanvisning som Gud har gitt oss. Den forteller oss hvordan vi best kan ta vare på oss selv og andre. Den forteller oss hvordan vi kan få et rikt og godt liv de årene vi har fått tildelt. Den forteller oss hvordan Gud kan få prege hverdagen vår med sin nåde og velsignelse. Den forteller oss hvordan vi kan bli frelst.

"Guds ord er ikke gitt oss bare fordi det skal fylle hodet vårt. Det er gitt oss for at det skal prege livet vårt", var det en som sa en gang.

Bibelen i hverdagen

Alt det vi nå har sagt gir en god begrunnelse for at Guds ord har en så sentral plass når kristne samles til gudstjenester, møter eller mindre samlinger. Vi vil så gjerne hjelpe hverandre slik at Ordet kan både skape og vedlikeholde troen i oss, hjelpe oss til å se Jesus enda klarere, og bli fylt av Den Hellige Ånd.

De siste 500 årene har boktrykkerkunsten gjort det slik at vi også kan lese Guds Ord selv. Vi kan kjøpe en trykt Bibel, og er ikke lenger avhengig av at noen leser høyt for oss fra et håndskrift. Det gir oss muligheten til å ha en daglig andaktsstund der vi kan ta til oss litt fra Guds Ord.

Bibellesning er ikke en fromhetsøvelse vi skal gå inn i for å fortjene noe fra Gud. Det er ikke vi som gir Gud noe når vi setter oss ned med Bibelen. Det er tvert imot han som gir oss noe. Det er han som vil ha oss i tale og gi oss det vi trenger av krefter og nytt mot for dagen.

Bibelen og vår tid.

Passer en 2000 år gammel bok inn i vår tid?

Nei, den gjør ikke uten videre det.

Men nå må du høre fortsettelsen! "Den har aldri passet inn i noen som helst tid. Bibelen har alltid gått på tvers av trender og moteretninger".

Nok en gang:

Profetenes forkynnelsen var ikke populær i deres samtid. De sto der og talte folket og kulturen midt imot.

De gamle romere likte ikke uten videre det bibelske gudsbildet og den bibelske etikk. De syntes de kunne klare seg bedre uten.

De norske vikingene var heller ikke spesielt begeistret for Kvitekrist og kristen seksualmoral. De ville helst være uten de også.

De som har hatt Bibelen som utgangspunkt for sine tanker og handlinger, har alltid møtt motstand.

Så, altså, det er ikke lett å finne en tid som Bibelen glatt og greitt har passet inn i.

Dessuten, moteriktige tanker holder seg ikke så mange tiår. En moteriktig Bibel kunne neppe vare så lenge den heller. Bibelen har, på tross av at den ikke er moteriktig, eller kanskje nettopp derfor, klart seg i mer enn to tusen år. Til alle tider har det vært noen som har kommet til tro gjennom den.

Nå skal det sies at det slett ikke har manglet folk som har prøvd å forandre eller tolke Bibelen slik at den passet til den filosofien de likte å bekjenne seg til. For å ta de groveste eksemplene kan vi si at både slaveeiere og nazister forsøkte. Og de fikk det skremmende godt til. Så skremmende godt at vi helst ikke vil gjøre det samme som dem.

Jesu ord og apostlenes lære talte både Roma og Jerusalem midt imot og utfordret den måten den jevne romer tenkte og levde på. De norske vikingene fikk virkelig noe å tygge på da Bibelen begynte å forkynnes for dem. Noen syntes nok det var som å tygge småstein.

Bibelen vil fortsatt være et korrektiv for oss som lever etter år 2000 og tror vi har funnet fram til løsninger på det meste.

Det er derfor den er så interessant.

8. Det kristne livet.

For mange år siden hadde jeg en kollega som pleide å si: "Vi har ikke fått Bibelen for at den skal fylle hodet, men for at den skal prege livet"

Det er dette vi skal stoppe litt opp for nå. Hva er det egentlig som er typisk for en kristens liv?

Avhengig av Jesus.

Idealet for en frelst kristen er ikke å bli så selvstendig at han eller hun skal kunne klare seg selv. Idealet er en rett avhengighet av den korsfestede og oppstandne Jesus Kristus.

Nære venner pleier å sette sitt preg på hverandre. Jo lenger de er sammen, jo mer tilegner de seg den samme humoren, den samme måten å snakke på, den samme "stilen".

Når vi lever sammen med Jesus, setter han også sitt preg på oss. Da får vi mer og mer av hans tanker, hans prioriteringer, hans vesen.

Forholdet mellom Jesus og en kristen er imidlertid enda nærmere enn forholdet mellom to venner. Forholdet kan beskrives som forholdet mellom en gren og treet den er en del av. Saften fra treet siver inn i grenen og gir liv og frukt. Kuttet grenen av, dør den forholdsvis fort, selv om den kanskje rekker å bære noen blomster mens den står i vann i stuen. Men den bærer i alle fall ikke frukt.

"Bli i meg, så blir jeg i dere", sier Jesus. "Likesom grenen ikke kan bære frukt av seg selv, men bare hvis den blir på vintreet, slik kan heller ikke dere bære frukt hvis dere ikke blir i meg. Jeg er vintreet, dere er grenene. Den som blir i meg og jeg i ham, han bærer mye frukt, men uten meg kan dere intet gjøre" (Joh 15,4-5).

En gren kan ikke klare seg selv. Den er helt avhengig av å ha forbindelse med stammen og roten.

De fire (eller fem) B-ene.

Jesus har ingen begrensninger. Han kan være hos oss på utallige måter. Dessuten er han allestedsnærværende

Likevel er det fire kanaler han har knyttet spesielle løfter til når det gjelder å være nært oss og sammen med oss. Holder vi oss unna disse kanalene, er det ikke så merkelig om vi føler avstand til ham.

Bibelen er den første B-en. Jesus kommer til oss gjennom sitt eget ord. "Hvis dere blir i mitt ord, er dere virkelig mine disipler. Da skal dere kjenne sannheten, og sannheten skal gjøre dere fri" (Joh 8,31-32). Det er Ordet som både skaper troen og vedlikeholder den.

Den neste B-en er **Bønnen**. Når vi ber, nevner vi for ham våre egne og andres bekymringer og behov, vi takker ham for all den nåde han viser oss og alle hans velgjerninger mot oss, og vi lovpriser ham for den han er og det han gjør i kirken og i skaperverket. Sist, men så avgjort ikke minst, bekjenner vi våre synder for ham og ber ham om tilgivelse. Han har lovet å tilgi og rense oss når vi bekjenner (1 Joh 1,9).

Så kommer vi til **Bror- og søsterfellesskapet**. Vi har allerede sagt at vi ikke klarer oss uten Jesus. Men vi klarer oss ikke uten hverandre heller. Bibelen sammenligner oss med en søskenflokk der vi skal elske hverandre, støtte hverandre, be for hverandre og med hverandre, og være sammen om Ordet og vitnesbyrdet. Og selv om Jesus er alle steder, har han på en spesiell måte lovet å være til stede i det kristne fellesskapet. "For hvor to eller tre er samlet i mitt navn, der er jeg midt iblant dem", sa Jesus (Matt 18,20).

Brødsbrytelsen er det samme som nattverden. Når vi tar imot brødet og vinen i nattverden, får vi også gjennom disse midlene syndenes forlatelse, får del i det offeret han bar fram da han døde for oss på korset og blir ett med ham. Dessuten er nattverden et styrkemåltid som skal hjelpe oss til å leve som kristne og følge Jesus livet ut. Ikke minst er det et fellesskapsmåltid vi er sammen om.

Så er det noen som har lagt til en femte "B" og kalt den "**boten**". En kristen vil, som vi allerede har nevnt, leve i lyset med livet sitt, hver dag bekjenne sine synder og være trygg på at bekjent synd er tilgitt synd. En kristen er hver dag avhengig av ny nåde.

Gode gjerninger.

Gud ønsker at en som er frelst, skal gjøre gode gjerninger.

Ikke for å fortjene frelsen! Vi er frelst av nåde ved tro. Gjerninger er ikke noe vi skal prøve å gi Gud som betaling for frelsen og det evige livet vi har fått del i.

Gud vil at våre gjerninger skal ha en annen retning. De skal ikke rettes mot ham, men mot vår neste. Det er nemlig vår neste som trenger dem. Han eller hun er avhengig av vår hjelp og støtte. Det er nettopp når du vet at du ikke skal gjøre noe for å fortjene noe fra Gud, du blir fri til å gjøre noe for din neste.

La oss bruke et bilde: Jesus betalte all vår gjeld til Gud. Da slipper vi å bruke kreftene våre til å betale avdrag og renter til ham. Vi får rett og slett en helt ny økonomi. Vi har blitt så rike at vi virkelig kan gi noe til vår neste uten å føle at vi blir fattigere av det.

Bibelen har mange sterke vers om dette: "Kjærligheten er ikke det at vi har elsket Gud, men at han har elsket oss og sendt sin Sønn til soning for våre synder. Mine kjære, har Gud elsket oss slik, da skylder også vi å elske hverandre" (1 Joh 4,10.11). "Han frelste oss, ikke på grunn av våre rettferdige gjerninger, men fordi han er barmhjertig", sier Paulus. Og så fortsetter han: "Dette er et troverdig ord, og jeg vil at du skal innprente det jeg har sagt så de som er kommet til tro på Gud blir ivrige etter å gjøre gode gjerninger" (Tit 3,5 og 8). Det er altså når vi vet at vi utelukkende er frelst på grunn av Guds ufortjente barmhjertighet, vi blir ivrige etter å gjøre gode gjerninger.

Forfatteren av Hebreerbrevet underviser også grundig om at Jesus døde for våre synder slik at vi blir frelst av bare nåde. Og så sier han i slutten av brevet. "Men glem ikke å gjøre godt og dele med andre; for slike offer er til Guds behag" (Hebr 13,16).

Det er noen som tror at dersom vi sier at vi blir frelst utelukkende av nåde og ved tro, så blir gode gjerninger helt uviktige for oss. Det er ikke sant. Gode gjerninger er veldig viktige. Vi skal bare ikke gjøre dem for å fortjene noe fra Gud. Vi skal gjøre dem fordi vår neste trenger dem

Gjør vi gode gjerninger for deretter å se oss i speilet for å finne ut om vi er bra nok eller gode nok, blir vi bare mismodige. Våre gode gjerninger blir nemlig aldri bra nok, i alle fall ikke fullkomne, og de gir oss aldri fortjeneste overfor Gud. Snur vi oss bort fra speilet og i stedet vender oss mot vår neste, blir vi mer frimodige. Vår neste kan gjøre seg nytte av våre gode gjerninger, selv om de ikke er fullkomne.

Et liv i tjeneste

Bibelen sammenligner menigheten med et legeme. Den kaller faktisk menigheten for "Kristi legeme". Jesus er hodet, vi er lemmene. "For med én Ånd ble vi alle døpt til å være ett legeme", sier Paulus (1 Kor 12,13).

De ulike lemmene på et legeme, er alle forskjellige. Hånden er forskjellig fra foten, øret er forskjellig fra øyet. Det er nettopp dette som er så viktig, at de ulike lemmene ivaretar så mange forskjellige funksjoner. Det er da legemet kan fungere maksimalt. Hele kroppen merker det når et av lemmene ikke fungerer.

"Tjen hverandre, hver med den nådegave han har fått", sier Peter (1 Pet 4,10). Uansett hvilke lem du er eller hvilken nådegave du har fått, trenger de andre deg. Og du trenger de andre. Vi er gjensidig avhengig av hverandre. Vi skal tjene hverandre.

Herskesyke, konkurranse, hovmod og stolthet er ødeleggende for helheten. Dersom noen tror at de er så lite viktige at de bare kan melde seg ut, er det også noe som går galt. Vi trenger å vite at vi alle er viktige, og at vi skal tjene hverandre. Det er tjenersinnet som er poenget.

Jesus demonstrerte tjenersinn. Den siste kvelden han var sammen med disiplene sine, vasket han føttene deres. Det var en jobb med så lav status at det stort sett bare var de slavene med lavest anseelse som fikk den. Men han som var himmelens og jordens Herre, syntes altså ikke at han var for stor til den oppgaven. Så sier han til disiplene sine etter at han har vasket dem: "Dere kaller meg mester og herre, og dere gjør det med rette, for jeg er det. Når jeg som er herren og mesteren, har vasket deres føtter, så må også dere vaske hverandres føtter. Jeg har gitt dere et forbilde: Slik jeg har gjort mot dere, skal også dere gjøre" (Joh 13,13-15).

En kristen går ikke rundt og forventer å bli betjent at alle og enhver. Tvert imot. En kristen har en Herre som kom til jord som en tjener, og derfor vil han eller hun selv tjene både i menigheten og utenfor.

Disippelen

Ordet "disippel" er gått av moten. I dag snakker vi om en lærling.

Det typiske for lærlinger er at de ikke har noen utdannelse før de begynner å jobbe. Det er jobben som er utdannelsen. Etter at en har utført noen enkle oppgaver, blir en etter hvert klar for større utfordringer. Etter at en har startet som fullstendig uerfaren, tilegner en seg etter hvert en del viktige erfaringer. Så må en som regel være med på noen teorikurs innimellom jobbingen.

"Følg meg", sa Jesus da han kalte disiplene sine. Og de stod opp og fulgte ham. Der han gikk, gikk de også. De hørte hva han sa, de så hva han gjorde.

Etter forbausende kort tid sendte han dem ut to og to. Nå skulle de på egen hånd gjøre det de hadde sett at han gjorde. Og det gikk tydeligvis bra. De kom gledestrålende tilbake til ham igjen etter fullført oppdrag. Så fikk de høre at de skulle glede seg mer over å være oppskrevet i livets bok enn over gode resultater i tjenesten.

Så vandret de videre sammen med Jesus, så hva han gjorde, hørte hva han sa. Av og til talte han til dem lenge og grundig, så de fikk noen teorikurs også.

Til slutt, like før Jesus ble tatt opp til himmelen, får de det store oppdraget: "Meg er gitt all makt i himmel og på jord. Gå derfor ut og gjør alle folkeslag til disipler, idet dere døper dem til Faderens og Sønnens og Den Hellige Ånds navn og lærer dem og holde alt det jeg har befalt dere. Og se jeg er med dere alle dager inntil verdens ende" (Matt 28,18-20).

De som var disipler, skulle altså ut og gjøre nye disipler. De som hadde vært lærlinger, skulle ut og tilby nye lærlingeplasser.

Det var ikke bare nærmiljøet de skulle gå ut til. Det var alle folkeslag!

Alle dem som blir kristne og innlemmes i disippelflokken har del i det samme oppdraget. En sann disippel er en som arbeider for at enda flere skal bli disipler. De nye disiplene skal igjen lære å gjøre nye disipler. Det evangeliet vi har fått, er en stafettpinne vi skal levere videre. Det er det vi omtaler som evangelisering eller misjon.

Det er viktig at vi som er kristne kan elske hverandre, støtte hverandre og be for hverandre slik at vi blir hos Jesus hele livet og får oppleve den dagen Jesus skaper en ny jord under en ny himmel.

Men det er minst like viktig at vi arbeider for at så mange som overhodet mulig får være med på den nye jord. Vi har ikke bare fått i oppdrag å ta vare på dem som allerede er i menigheten vår, men vi har som enkeltkristne og som menighet ansvar for å få mange flere med oss – både i vårt eget land og over hele kloden.

Hold Guds bud

"Dersom dere elsker meg, holder dere mine bud", sa Jesus (Joh 14,1). "Og dette er kjærligheten til Gud at vi holder hans bud" sier Johannes (1 Joh 5,3. Se også Joh 14,21; 15,10; 1 Joh 2,3). Klarere kan det ikke sies.

Jesus har ikke overlatt til sine disipler selv å finne ut hva som er rett og galt. Han har fortalt dem hva som er rett og hva som er galt. Han har pekt på Guds bud og bedt oss om å følge dem.

Ut fra de avsnittene vi nettopp siterte, er det i alle fall klart at en som tror at det går an å være en Jesu disippel uten å ta Guds bud på alvor, har misforstått noe ganske vesentlig.

Guds bud har aldri vært på moten. En som lever etter Guds bud kan til tider føle seg ganske umoderne. En som lever etter Guds bud kan til tider føle seg veldig annerledes.

Men det er altså det Jesu disipler er kalt til: Et annerledes liv.

Vår gamle syndige natur er ofte livredd for å være annerledes eller for å gå mot strømmen. Vi vil helst gjøre som folk flest.

Jesus kaller oss nettopp til å bli annerledes og leve forskjellig fra folk flest. Ikke fordi det i seg selv er et poeng å være forskjellig. Heller ikke fordi det er om å gjøre å være gammeldags. Poenget er å leve slik at verden vår neste eller vi selv tar skade. Det er, som vi sa i første kapittel, med Guds bud som med trafikkreglene: Trafikkreglene er gitt oss for å verne liv og gjøre det trygt å ferdes. Bryter vi dem, kan det gå ut

over både oss selv, vår neste og skaperverket. De er ikke gitt for å ta fra oss friheten, men for at vi skal kjøre trygt.

Syk!? Jeg!?

La meg få lov til å fantasere litt fritt ut fra Jesu ord: "Det er ikke de friske som trenger til lege, men de syke... Jeg er ikke kommet for å kalle rettferdige, men syndere" (Matt 9,12-13).

Den dagen vi kommer til Jesus, får vi høre en god og en dårlig nyhet.

Den dårlige nyheten er at vi er alvorlig syke. Sykdommen heter synd. Den er garantert dødelig. Den preger hele tiden vårt forhold både til Gud, vår neste, oss selv og skaperverket. Og den påvirker både våre tanker, ord og gjerninger.

Den gode nyheten er at Jesus forteller oss at nå har vi kommet til den eneste legen som kan behandle denne sykdommen. Vi vil hele tiden være avhengig av regelmessige legebesøk og daglige medisiner. Vi kan fortsatt komme til å ha noen dårlige dager. Men den dagen han skaper en ny himmel og en ny jord, vil vi være helt helbredet, friskere enn vi noen sinne har vært. Inntil dette skjer, er vi altså syke, alvorlig syke.

Men når vi tar medisinen og har kontakt med legen, kan vi leve et forbausende normalt og meningsfylt liv. Da kan vi leve til glede for oss selv, og til glede for andre. Da kan vi utfolde våre evner og gaver og tjene vår neste.

Kanskje blir vi litt overrasket når legen sier: "Du er ikke den eneste pasienten på dette sykehuset som kalles 'menigheten'". Det er mange her. Nå, allerede mens du er syk, skal du få lov til å være med å ha omsorg for de andre pasientene. Du er herved ansatt som min medarbeider. Det betyr ikke at du er frisk. Men du er ansatt. De andre trenger deg, og du trenger de andre. Tjen frimodig! Du skal få tjene med rak rygg og løftet hode!

Dessuten er verden full av andre syke mennesker som verden vet at de er syke eller vet hvor de kan finne den legen de trenger. Jeg vil så gjerne at du skal gå til dem, fortelle dem at de trenger hjelp, og at det fortsatt er plass til flere her på sykehuset mitt - eller menigheten, om du vil.

Så vil jeg at du skal vite at jeg er uendelig glad i deg. Jeg vil at du skal være *rotfestet* og *grunnfestet* i min kjærlighet (Ef 3,17-19). Når min kjærlighet får flyte inn i deg, kan du la den flyte videre ut til dine medmennesker. De trenger den inderlig" (1 Joh 4,10-11 og 19).

En kristen er inderlig glad hver dag han merker at behandlingen og medisinen lindrer plagene og hjelper han til et bedre liv. Men han er smertelig klar over at han fortsatt er syk og har dårlige dager – helt til Jesus kommer igjen og skaper en ny himmel og en ny jord. Han har ingen grunn til å være stolt av seg selv.

Derimot kan han være stolt av legen sin og stole fullt og fast på ham. Så vil han forsette å gå til behandling selv og oppmuntre alle sine medkristne til det samme. Og han vil gjøre det han kan for at folk som ennå ikke kjenner legen, blir kjent med ham og kan få den hjelpen de trenger.

Så er det overhodet ikke interessant å vite om du er sykere eller friskere enn de andre pasientene på sykehuset eller utenfor.

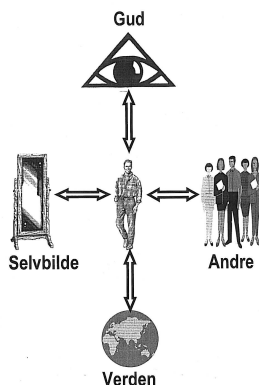
Det som er viktig, er at du vet at du har kommet til Legen, at du er under behandling og at han har lovet å gjøre deg helt frisk en gang.

Det som er viktig, er at mens du er under behandling, så skal du få leve et liv der du får utfolde deg selv og tjene din neste. Du behøver ikke se på deg selv verden som invalid eller sengeliggende.

Alt dette får du helt gratis av bare nåde. Glem enhver tanke om fortjeneste. Fryd deg heller over at det hver dag er ny nåde å hente – og ny frimodighet. Gled deg i Herren!

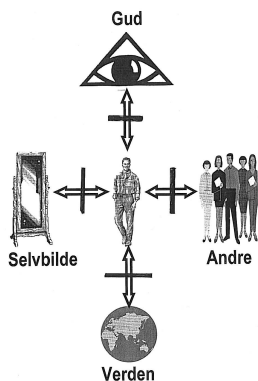
Vi er skapt til

- 1) å ha Gud over oss om Herre
 - 2) å ha alle andre mennesker som våre likemenn på samme nivå
 - 3) å kunne se oss selv i øynene med respekt
 - 4) å forvalte skaperverket som Guds visekonger på jorden.
- (Se kapittel 1)

Syndefallet har ført til at

- 1) forbindelsen vår til Gud har blitt brutt
 - 2) forholdet til vår neste er ødelagt
 - 3) forholdet vårt til oss selv har blitt usikkert
 - 4) vi har blitt forbrukere og ikke forvaltere i Guds skaperverket
- (Se kapittel 2)

Vår situasjon i dag:

Vi lever under Guds vrede.
Vårt viktigste problem er våre synder,
vårt største behov er frelse -
selv om det ikke alltid føles slik.

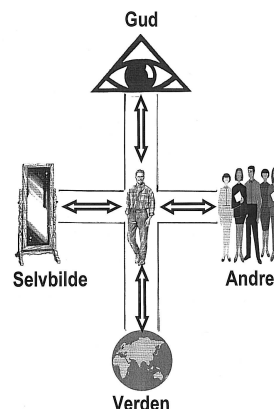
Frelsen:

Jesus tok den straffen vi hadde fortjent.
Guds vredeslyn rammet ham, ikke oss.
Korset er lynavleder for Guds vrede.
(Se kapittel 3)

Gud vil gjenopprette

vårt forhold til ham
vårt forhold til oss selv
vårt forhold til vår neste
vårt forhold til skaperverket

Hvorfor bli en kristen?

Gud er til, og han er Herre!

Gud er til, uansett om vi tror på ham eller ikke. Han er den han er - uten å påvirkes av hva vi helst vil tro om ham.

Han er Herre, og derfor har han rett til å bestemme over oss, uansett om vi tror på ham eller ikke. Det at Gud kaller seg Herre, innebærer at vi er hans tjenere.

Gud har skapt oss til å leve i et personlig forhold til ham, et forhold der vi har kontakt med ham og han har kontakt med oss.

Han har skapt oss med ansvar for vår neste. Vi skal elske vår neste og leve slik at vår neste har det godt. Vi tjener Gud først og fremst ved å tjene vår neste. Alle andre mennesker skal være på samme nivå som oss.

Han har også skapt oss til å ha et rett og trygt forhold til oss selv og til å ta vare på skaperverket.

Det dobbelte kjærlighetsbud er det klareste uttrykket for hva Gud vil med oss: *"Du skal elske Herren din Gud av hele ditt hjerte og av hele din sjel og av all din forstand. Dette er det største og det første bud. Men et annet er like stort: Du skal elske din neste som deg selv"*. (Matt 22,37-39)

Hva er synd?

Synd er først og fremst det at vi insisterer på å være våre egne herrer i stedet for å ha Gud som Herre.

Synden får oss til å bryte kontakten med Gud, eller den får oss til å holde ham på avstand.

Synden ødelegger også forholdet til vår neste. Vi slutter å elske vår neste og gjøre godt mot ham, men blir likegyldige, møter vår neste med kulde, eller sårer, skader, utnytter eller misbruker ham. Vi begynner å tenke at noen er over oss og andre under oss.

Synden har fått oss til å ødelegge både oss selv og skaperverket Gud har satt oss til forvaltere over.

Det er noe i oss som ønsker å synde (Bibelen sier at vi har en syndig natur), vi lar oss påvirke av andre menneskers måte å leve på mer enn av Guds bud (Det er det Bibelen kaller å la seg prege av "verden") og det er Djevelen som selv står bak.

Bibelen beskriver synden slik: *"Dere levde på den nåværende verdens vis og lot dere lede av herskeren i luftens rike (Djevelen)... Vi fulgte lystene i vår syndige natur og lot oss lede av den og av våre egne tanker. Slik var vi av naturen under Guds vrede, likesom de andre"* (Ef 2,2-3).

Guds vrede.

Gud er hellig, og han er vred på synden.

Gud elsker alle mennesker. Han kan ikke bare godta at vi sårer og skader dem han er glad i og ødelegger hans skaperverk.

Vårt største problem er at vi er syndere som lever under Guds vrede og fortjener Guds straff. Vårt største behov er tilgivelse og frelse – selv om det er altfor få mennesker som opplever at dette er deres største behov.

Frelsen i Jesus

Da Jesus døde på korset, tok han den straffen du og jeg hadde fortjent. Du og jeg hadde fortjent å komme under Guds forbannelse. Jesus tok den forbannelsen på seg: *"Men Kristus kjøpte oss fri fra lovens forbannelse da han kom under forbannelse for vår skyld"* (Gal 3,13).

Han døde i stedet for oss: *"Men han ble såret for våre overtreddelser og knust for våre misgjerninger. Straffen lå på ham for at vi skulle ha fred, ved hans sår har vi fått legedom"* (Jes 53,5).

Korset kan sammenlignes med en lynavleder. Det tar imot Guds vredeslyn slik at vi ikke blir skadet.

Howdan bli en kristen?

Når vi begynner å søke Gud og får behov for å bli kristne, er det bare fordi Gud allerede har tatt initiativet og kalt oss til tro. *"Ingen kan komme til meg uten at Faderen som har sendt meg, drar ham"*, sa Jesus (Joh 6,44).

Når han kaller, kan vi trygt komme. Gud begynner ikke å dra oss eller kalle på oss, dersom han ikke mener alvor. *"Den som kommer til meg, vil jeg så visst ikke støte bort"*, sa Jesus (Joh 6,37). Det er tydelig tale.

Det er et "innenfor" og et "utenfor" når det gjelder Guds rike. Vi kan nok tilegne oss mer og mer kristen kunnskap, få en større og større overbevisning, føle oss mer og mer tiltrukket av Jesus og lignende. Men vi blir ikke mer og mer kristne. Enten er vi frelst og gjenfødt, eller vi er det ikke.

En som er "utenfor" trenger med andre ord hjelp til å komme "innenfor".

Selvsagt kan dette skje på mange ulike måter. Hovedsaken er ikke hvordan det skjer, men at det skjer.

Her er én måte det kan skje på:

Når du er rimelig trygg på at du har opplevd et møte med Jesus, har blitt overbevist om at kristendommen er Sannheten, eller har innsett at du er en synder som trenger Guds tilgivelse, kan du:

a) Bekjenne dine synder. Det vil si innrømme for Gud at du har vært din egen Herre i stedet for å ha han som Herre, at du har såret og skadet andre i stedet for å elske dem, og at du har brutt Guds bud i tanker, ord og gjerninger.

"Men dersom vi bekjenner våre synder, er han trofast og rettferdig, så han tilgir oss syndene og renser oss for all urett" (1 Joh 1,9).

b) Be Gud om tilgivelse og frelse. Bibelen sier at vi blir frelst ved tro. Den troen som frelser oss, er ikke den skråsikre troen, men den troen som får oss til å komme til Gud og be om tilgivelse.

"Kom, la oss gjøre opp vår sak! Sier Herren. Om deres synder er som purpur, skal de bli hvite som snø; om de er røde som skarlagan, skal de bli hvite som ull" (Jes 1,18).

c) Be om at Jesus tar bolig i deg ved sin Hellige Ånd. Det å være en kristen er ikke bare å ta seg sammen slik at en tenker som en kristen, snakker som en kristen og lever som en kristen. Det å bli en kristen er å bli et forvandlet menneske. *"Den som ikke har Kirsti Ånd, hører ham ikke til"* (Rom 8,9). *"Ingen kan se Guds rike hvis han ikke blir født på ny"* (Joh 3,3).

d) Be om at Jesus må bli Herre i livet, det vil si at du anerkjenner at han har rett til å bestemme over deg og lede deg.

Dersom du ikke er døpt fra før, trenger du også dåpsopplæring slik at du kan bli døpt.

Kristen – og hva så?

En kristen er tilgitt av Gud og gjenfødt til et nytt liv.

Det nye livet er et liv der vi får gjenopprettet den personlige kontakten med Gud, får hjelp til på nytt å ta ansvar for vår neste, tar ansvar for skaperverket og har Gud som vår Herre.

Synden er så alvorlig at Jesus måtte dø for den. Da kan ikke vi bare fortsette å synde. Synden skal bekjennes, og vi trenger hver dag Jesu hjelp til å bli løst fra den makten som binder oss.

Jesus vil være hos oss og i oss ved sin gode Hellige Ånd.

Den Hellige Ånd er oss nær på en spesiell måte når vi samles i menigheten eller fellesskapet, når vi tar imot sakramentene, når vi leser eller hører Guds Ord og når vi ber.

"Følg meg!" sa Jesus til sine første disipler. Det samme sier han til oss.

Det kan koste noe å følge Jesus. Noen merker at det kan koste ganske mye. Men det er verdt det!

Spørsmål til samtale:

Spørsmålene er utarbeidet av Robert Lilleaasen

Samling 1: Hvem er Gud – egentlig?

1. Hva var det særlig du la merke til eller opplevde som særlig viktig i gjennomgåelsen av dagens tema?
2. Folk som representerer andre religioner enn kristendommen, anklager ofte oss vestlig kristne for ikke å regne noe som hellig lenger. Hva tenker dere om en slik påstand?
3. Er det noe i skaperverket eller tilværelsen for øvrig som dere synes gjør det nærliggende å tro at det finnes en Gud?
4. Hva slags bilde tror dere folk flest har av Gud? Hva forbinde de med dette begrepet?
5. Opplever du noe i det bibelske gudsbildet som motsetningsfylt?

Samling 2: Hvem er jeg?

1. Hva overrasket deg med ved det bibelske menneskesynet?
2. Innledningsvis står det at Bibelen har et positivt menneskesyn. Hva gjør det enig eller uenig i utsagnet?
3. Hva overrasket deg mest ved den bibelske forståelsen av synd?
4. På hvilken måte synes du Bibelens menneskesyn myndiggjør oss mennesker?
5. Tror du folk i dag opplever synd som et reelt problem i hverdagen?

Samling 3: Hvem er Jesus?

1. Hva overrasket deg mest i denne teksten?
2. Hvorfor er det så viktig at Jesus både er Gud og menneske?
3. Hvordan oppfatter du C. S. Lewis som påstand om at Jesus var løgner eller Gud.
4. Hvordan oppfatter du Jesu utsagn om at han var Gud.
5. Hvorfor er det så viktig at Jesus levde et liv uten synd?
6. Hvorfor er det så viktig at Jesus sto opp fra de døde?

Samling 4: Frelse – hva er det?

1. Hva overrasket deg mest i teksten
2. Hva forbinder du med ordet "frelse"
3. Kan du kjenne deg selv igjen i det testen skriver om å være slave? På hvilken måte, eller hvorfor ikke?
4. Hvilket bilde på frelsen likte du best? Hvorfor?

Samling 5: Frelst av nåde ved tro

1. Hva overrasket deg mest i teksten.
2. På hvilke områder i livet tror du vi trenger nåde i dag?
3. Hvordan passer et "typisk" utsagn om "svak/lite tro" sammen med troen slik teksten beskriver den?
4. Kan du nevne noen grunner for at Gud eller Jesus ikke gav opp å redde oss mennesker?

Samling 6: Hvem er Den Hellige Ånd

1. Hva overrasket deg mest i teksten?
2. Hvorfor kaller kristne Den Hellige Ånd for en person?
3. Finner du noen likhetstrekk mellom Den Hellige Ånd og Jesus?
4. Hvordan oppfatter du beskrivelsen av det nye livet?

Samling 7: Bibelen – Guds Ord

1. Hva overrasket deg mest i teksten?
2. Hvordan oppfatter du de tre kriteriene som avgjorde om et skrift hørte hjemme i De nye testamente?
3. Hvorfor / Hvorfor ikke kan Bibelen gi veiledning i vår tid?

Samling 8: Det kristne livet

1. Hva overrasket deg mest i teksten?
2. På hvilken måte er en kristen hele tiden avhengig av Jesus?
3. Teksten nevnte tre ting som preger en kristens liv: Gode gjerninger, tjeneste og disippelskap. Snakk litt sammen om hvilke praktiske konsekvenser dette bør få. Er det flere ting dere vil nevne når det gjelder å beskrive en kristens liv?
4. Hva tenker dere om bildet av en kristen som en som er syk men samtidig skal ta seg av andre syke?